24-мӗш ҫул тухать. Хакӗ 15 пус.

1941
ИЮНЬ
1
ВЫРСАРНИКУН
127 (5842) №

Пӗтӗм тӗнчери пролетарисем, пӗрлешӗр!

Чӑваш Коммуни

ВКП(б) ОБКОМӖПЕ
ШУПАШКАР ХУЛА КОМИТЕЧӖН,
ЧАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕЧӖН
ТАТА ШУПАШКАР ХУЛА СОВЕЧӖН
ХАҪАЧӖ.

Ҫуракинче пысӑк тухӑҫлӑхпа тата лайӑх пахалӑхпа ӗҫленӗшӗн ВКП(б) райкомӗсем тата ӗҫҫынни депутачӗсен районсенчи Советӗсен исполкомӗсем тӑратнӑ тӑрӑх, ялхуҫалӑхӗнче малта пыракансен республикӑри Хисеп хӑми ҫине кӗртнӗ:

104. **Калинин ячӗпе тӑракан колхоз** (председателӗ Ф. И. Малов юлташ) — Етӗрне районӗ. Колхоз ҫурхи тӗштырӑ культурисене 5 кун хушшинче, агротехника енчен пысӑк пахалӑхпа акса хӑварнӑ.

105. **«Восток» колхоз** (председателӗ И. Т. Мурзин юлташ) — Етӗрне районӗ. Колхоз ҫурхи тӗштырӑ культурисене 5 кун хушшинче, агротехника енчен пысӑк пахалӑхпа акса хӑварнӑ.

106. **С. М. Киров ячӗпе тӑракан колхоз** (председателӗ И. И. Клочков юлташ) — Етӗрне районӗ. Колхоз 5 кун хушшинче тата агротехника енчен пысӑк пахалӑхпа акса пӗтернӗ.

107. **Крупская ячӗпе тӑракан колхоз** (председателӗ С. Е. Ефремов юлташ) — Етӗрне районӗ. Колхоз ҫурхи тӗштырӑ культурисене 5 кун хушшинче, агротехника енчен пысӑк пахалӑхпа акса хӑварнӑ.

108. **«Динамо» колхоз** (председателӗ И. Т. Рыбаков юлташ) — Куславкка районӗ. Колхоз ҫурхи тӗштырӑ культурисемпе пӑрҫа йышши культурӑсене 5 кун хушшинче, агротехника енчен пысӑк пахалӑхпа акса пӗтернӗ.

109. **П. С. Маркелов** — Куславкка районӗнчи «Динамо» колхоз сеяльщикӗ, лашапа ӗҫлемелли 13 ретлӗ сеялкӑпа норма тӑрӑх 7 гектар вырӑнне кашни кун 15-шер гектар акнӑ.

110. **Н. Кудряшова** тата **М. Кудряшова** — Куславкка районӗнчи «Правда» колхоз сеяльщикӗсем, 13 ретлӗ сеялкӑпа норма тӑрӑх 7 гектар вырӑнне кашни кун 14-шар гектар акнӑ.

111. **И. И. Квасков** — Куславкка районӗнчи «Новая жизнь» колхоз сеяльщикӗ, лашапа ӗҫлемелли 13 ретлӗ сеялкӑпа норма тӑрӑх 7 гектар вырӑнне кашни кун 15-шер гектар акать.

Предприяти директорӗн приказӗ тата парторганизаци

ВКП(б) Пӗтӗм Союзри XVIII конференцийӗ предприятисенче единоначалине татӑклӑнах ҫирӗплетме кирлине, предприяти директорӗ ӗҫре тулли влаҫлӑ руководитель, предприятири мӗнпур ӗҫсемшӗн тата производствӑри йӗркелӗхшӗн пӗтӗмӗшпех ответлӑ руководитель пулмаллине палӑртса хӑварчӗ. Парти организацисен задачи—социализмлӑ предприятисенче единоначали принципне пур майсемпе те ҫирӗплетсе пырасси пулса тӑрать. Парти организацисен пӗтӗм вӑйпа пирӗн хозяйственникесене тулли влаҫлӑ руководитель пулма, предприятисенче большевикла йӗркелӗх тума пур майсемпе те пулӑшмалла.

ВКП(б) Пӗтӗм Союзри XVIII конференцийӗ пулнӑ хыҫҫӑн, парторганизацисем производство ӗҫӗсемпе ытларах интересленме, предприяти экономикине вӗренме, хозяйственниксемпе тачӑ ҫыхӑнса ӗҫлеме тытӑнчӗҫ. Халӗ ӗнтӗ чылай пуҫламӑш парторганизацисем предприятире йӗркелӗх тӑвас, ӗҫ дисциплинине ҫирӗплетес, прогулсене пӗтерес ӗҫре хозяйственниксемпе алла-аллӑн тытӑнса ӗҫлесе пыраҫҫӗ. Парторганизацисем предприяти директорӗн приказӗсене пурнӑҫа кӗртме конкретлӑ ӗҫпе пулӑшаҫҫӗ, коммунистсене директор приказне ҫирӗп пӑхӑнса ӗҫлеме вӗрентеҫҫӗ. Предприяти директорӗн ӗҫне парторганизаци енчен контроль тӑвасси те единоначали принципне ҫирӗплетес, хозяйственниксен авторитетне хӑпартас паллӑпа пулса пырать.

Анчах та, практикӑра единоначали принципне, предприяти директорӗпе парторганизаци хушшинчи ҫыхӑну йӗркине пӑснӑ фактсем те тӗл пулаҫҫӗ. Хӑшпӗр предприяти директорӗсем приказсем кӑлараҫҫӗ, анчах вӗсене пурнӑҫа кӗртмеҫҫӗ пулсан та, директорсем хӑйсене панӑ правӑпа усӑ курмаҫҫӗ, панӑ распоряженисене пурнӑҫа кӗртнине куллен тӗрӗслесе тӑмаҫҫӗ. Партин пуҫламӑш организацийӗсем те ҫакӑнпа килӗшеҫҫӗ, директор приказӗ пурнӑҫа мӗнле кӗнипе интересленмеҫҫӗ, хозяйственнике тулли влаҫлӑ руководитель пулма сахал пулӑшаҫҫӗ.

Куславкка комбинатӗнчи каскалакан цех начальникӗнче коммунист Павлов юлташ ӗҫлет. Директор приказне тӗрӗс-тӗкел пурнӑҫа кӗртес ӗҫре унӑн ытти цехсен начальникӗсемшӗн тата рабочисемшӗн примерлӑ пулмалла. Анчах та Павлов юлташ директор приказне ҫирӗппӗн пӑхӑнса ӗҫлеме юратмасть. Ҫапла, комбинатӑн главнӑй инженерӗ Волков юлташ каскалакан цех начальникне Павлов юлташа шлифовальнӑй станока майӑн 28-мӗшӗнче юсаса ӗҫе яма хушса распоряжени панӑ. Павлов, ҫак распоряженине илсенех ӑна пурнӑҫлама тытӑнас вырӑнне, «июнӗн 1-мӗшчен ӗҫе яма май ҫук» тесе резолюци хунӑ та, распоряженине каялла янӑ. Ҫак факта парторганизаци те пӗлнӗ, анчах та вӑл Павлов коммунист пирки нимӗнле мера та йышӑнман, директорпа главнӑй инженер та распоряженине пӑхӑнман цех начальникне ответ тыттарман.

Ҫӗмӗрлери комбинат директорӗ цехсене, сменӑсене график тӑрӑх ӗҫлеттермелле тӑвасси, технологи дисциплинине ҫирӗп пӑхӑнса ӗҫлесси, ӗҫ вырӑнӗсене культурӑллӑ тытасси ҫинчен приказ кӑларнӑ пулнӑ. Ҫак приказа кашни цех начальникӗн, кашни мастерӑн тата кашни рабочин нимӗн пӑркаланмасӑр пурнӑҫламалла пулнӑ. Парторганизацин комбинат директорне ҫак распоряжение пурнӑҫа кӗртме ӗҫре пулӑшмалла. Анчах та парторганизаци ҫапла туман. Директор приказне рабочисен цехсенчи, сменӑсенчи тата бригадӑсенчи пухӑвӗсенче сӳтсе-явнӑ, приказа пурнӑҫа кӗртме юрани тата юраманни ҫинчен каласнӑ. Комбинатри партбюро ҫак фактпа килӗшнӗ, партбюро секретарӗ пулнӑ Мухин юлташ ҫакна мухтаса пухусенче сӑмах каланӑ, хаҫатра статья пичетлесе кӑларнӑ.

Ҫакӑн пек те пулать: хӑшпӗр пуҫламӑш парторганизацисен руководителӗсем хозяйственник тумалли ӗҫсене хӑйсем ҫине илеҫҫӗ. Партбюро тата пуҫламӑш парторганизаци секретарӗ предприяти директорӗ панӑ распоряженине уйӑрма хушни, пӗр-пӗр мероприятие парторганизаципе килӗшмесӗр тунӑшӑн директора асӑрхаттарнисем пулни ҫинчен нумай фактсем илсе кӑтартма пулать. Шупашкарти Водосветри пуҫламӑш парторганизаци, электростанцине ремонт тӑвасси мӗнле пыни ҫинчен сӳтсе-явнӑ хыҫҫӑн, смена мастерӗсене, бригадирсене ҫавна-ҫавна тума хушас, ҫакна пурнӑҫа кӗртмесен ҫирӗп ответ тыттарасси ҫинчен асӑрхаттарас тесе решени йышӑннӑ. Ҫӗмӗрлери комбинатра партбюро хӑйӗн решенийӗнче ҫапла ҫырса хунӑ: «Пӗрремӗш номерлӗ цех начальникне Прокопьев юлташа графика пӑхӑнса ӗҫлеме хушас, графика тултармасан ӑна ҫирӗп ответ тыттарасси ҫинчен асӑрхаттарас», тенӗ.

Ҫаксем ӗнтӗ парторганизацисен функцине кӗреҫҫӗ-и-ха? Ҫук, вӗсем парторганизаци ӗҫӗн функцине кӗмеҫҫӗ. Цех начальникне хушасси, хушнӑ ӗҫе пурнӑҫа кӗртменшӗн ответ тыттарасси предприяти директорӗн ӗҫӗ пулса тӑрать. Парторганизацин директорпа пӗрле график тӑрӑх ӗҫлессишӗн цех начальникӗсен, мастерсен, бригадирсен ответлӑхне ӳстерме тӑрӑшмалла.

Директор авторитетне ӳстерес, единоначалине ҫирӗплетес тесен, администрацисен ӗҫне парторганизацисем енчен контроль тӑвассине тӗрӗс, большевикла туса пыни, предприяти руководительне куллен пулӑшса пыни кирлӗ. Апла пулсан, парторганизацин производство ӗҫне лайӑхлатмалли ӗҫсене тата сӗнӳсене пурне те предприяти директорӗ урлӑ туса пымалла, директор авторитетне ҫӗклемелле, унӑн распоряженийӗсене пурнӑҫа кӗртме пулӑшмалла.

Хуҫалӑха большевикла ертсе пынин вӑйӗ партиллӗ контроле единоначали принципӗпе тӗрӗс ҫыхӑнтарса пынинче пулать. Кун пирки партин XVIII съездӗнче Жданов юлташ ҫапла каланӑ: «Пирӗн советлӑ, большевикла единоначали вӑл — распоряженисем пама пӗлнинче, ӗҫе организацилеме пӗлнинче, кадрсене суйласа илме пӗлнинче, тӗрӗс директива пама, отчет ыйтма, ответсӑрлӑхпа тата обезличкӑпа пӗтерме пӗлнинче пулать. Анчах унпа пӗрлех вӑл ӗҫре парторганизаци ҫине, предприятири актив ҫине, предприятири пӗтӗм коллектив ҫине тайӑнса тӑма пӗлни пулать».

Кашни парторганизацин директор авторитечӗшӗн, унӑн распоряженийӗсене пурнӑҫа кӗртмелле тӑвассишӗн тӑрӑшмалла. Предприяти директорӗ производствӑллӑ дисциплинӑна ҫирӗплетес, ӗҫ тухӑҫлӑхне тата культурлӑха хӑпартас енӗпе тӑвакан мероприятисене пурнӑҫа кӗртесси хӑйӗн обязанноҫӗ пулнине кашни рабочи, служащи ӑнланса илтӗр.

Республика уйхирӗсенче

Ҫуртри уйӗ тӑрӑх

Кӑнтӑрлахи апат ҫисе сехет — сехет ҫурӑ каннӑ хыҫҫӑн, колхоз председателӗ, агрономӗ тата бригадирсем ака ӗҫӗсен пахалӑхне пӑхса ҫӳреме ҫуртри уйне тухрӗҫ. Вуникӗ сехет ҫитиччен хӗвел хӗртсе пӑхнӑччӗ. Халӗ ҫумӑр ӳккелеме пуҫларӗ. Акса хӑварнӑ тырпулсене лайӑх шӑварать вӑл. Ахаль те нӳрӗ тӑпра айӗнче вырткан вӑрлӑхсем ытларах шӳсе пӗр тикӗс шӑтса тухаҫҫӗ. Хытӑ мар, кассӑн-кассӑн килсе вӗтӗ ҫумӑр пӗрӗхсе тӑрать. Тырпулсемшӗн ҫакӑн пек ҫумӑр усӑллӑ та.

Ҫавал шывӗ еннелле айлӑмра чи малтан сӗлӗ, тулӑ тата пӑрҫа акса хӑварнӑ. Пахалӑх куҫ умӗнчех. Тӗрӗссипе илсен, председательпе агроном ҫуртыррисем акнӑ чухне уйран кӗме пӗлмен. Колхозниксемпе пӗрле пулса ака ӗҫне ертсе пынӑ. Кӗске срокра, пысӑк пахалӑхпа акса хӑварас. Ҫакӑншӑн тӑрӑшнӑ колхозниксем. Сӗлӗ акнӑ уй хӗррипе пыратпӑр. Вӑрлӑхсем пӗр тикӗс шӑтса тухнӑ. Хӗреслӗ йӗркепе акнӑ тӗлти калчасем ытла та лайӑх ешӗреҫҫӗ. Ҫураки ӗҫӗсен результачӗ куҫ умӗнче. Тырпулсем вӑйлӑ ӳссе ҫитӗнессе лайӑх шанма пулать.

Анатри Кипекҫери «Ӗмӗт» колхоз агротехникӑллӑ мероприятисене тӗрӗс пурнӑҫа кӗртсе пынипе кашни ҫулах вӑйлӑ тырпул тухса илет. Ахальтен мар ӗнтӗ вӑл виҫҫӗмӗш ҫул Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкин участникӗ. Кунта тухӑҫлӑ тырпулшӑн ҫине тӑрса кӗрешеҫҫӗ. Кӑҫал агротехникӑллӑ мероприятисене иртнӗ ҫулхинчен те анлӑрах пурнӑҫа кӗртсе пынине палӑртмалла. Пӗтӗм ҫӗр лаптӑкне яровизаци тунӑ вӑрлӑхсемпе тата сеялкӑсемпе акса хӑварнӑ. 8 гектар ытларах ҫӗр лаптӑкӗ ҫине термически майпа протравить тунӑ вӑрлӑхпа акнӑ. Ҫуракине кӗске срокра тата пысӑк пахалӑхпа иртересси шӗн колхозниксем пӗр-пӗринпе ӑмӑртса ӗҫленӗ. Сахал мар колхозниксем нормӑсене иртерсе тултарнӑ. Кунта уйрӑм стахановецсене илсе кӑтартма кирлӗ. Сеяльщиксем Ф. Егоров, И. Петров, Н. Егоров юлташсем 7 гектар вырӑнне кашни кун 8—9 гектар акнӑ, плугарьсем П. Герасимов, С. Александров, Ф. Ефимов, Ф. Андреев юлташсем сухаламалли нормӑна 120 процентран кая мар тултарнӑ.

Кӗскен каласан, ҫакӑн пек ӗнтӗ тӗштырӑсем акнин итогӗ. Ҫапах та ҫурхи ӗҫсем пӗтнӗ теме ҫук-ха. 17 гектар ҫине тӗрлӗ пахча-ҫимӗҫсем лартса хӑвармалла. Парниксенче арбуз, помидор тата ытти калчасем ӳссе ҫитӗнеҫҫӗ. Умра татах хӗрӳ ӗҫсем тӑраҫҫӗ.

ҪЕРПУ. **(Хамӑр корр.).**

Кама ӗненмелле?

Районри ҫӗрӗҫ пайӗнчи ҫӗр ҫывӑрмасӑр телефон тӑрӑх пухнӑ сводка ҫинче: «Качалаври «Труд» колхоз майӑн 21-мӗш тӗлне тӗштырӑсене йӑлтах акса пӗтернӗ», тесе кӑтартса панӑ: «79,44 гектар акмалла, 79,44 гектар акнӑ», тенӗ.

Ҫакӑн ҫинченех Ефремкасси ялсовет исполкомӗн секретарӗ Фадей Семенов ҫапла пӗлтерет: «Труд» колхозӑн тӗштырӑсене, тулли мар даннӑйсем тӑрӑх, тепӗр виҫӗ гектар акмалла».

«Труд» колхоз председателӗ Никита Быков пӗлтернинчен ҫакӑ курӑнать: «Колхоз 6 кун хушшинче ҫуртри акса пӗтерчӗ».

Никита Быков колхоз правленийӗн майӑн 25-мӗшӗнче пулнӑ ларӑвӗнче тата ҫакӑн пек сӑмах тухса каланӑ:

— Эпир ҫуракине лайӑх иртертӗмӗр. Халӗ пирӗн умра калчасене лайӑх пӑхса ӳстерес задача тӑрать.

Колхоз акана майӑн 10-мӗшӗнче тухнӑ. Майӑн 21-мӗшчен уяр кунсем тӑхӑр кун пулчӗҫ. Ака халӗ те пӗтмен иккен. Колхозри иккӗмӗш бригадӑн бригадирӗ Иван Севастьянов ун ҫинчен ҫапла каласа парать: «Манӑн бригадӑн майӑн 27-мӗш тӗлне тӗштырӑсем акмалли тата 6,11 гектар юлнӑ».

Колхозра ун пек ҫӗр пӗтӗмпе 10 гектар ытла шутланать.

Ялсовет исполкомӗн председателӗ Александр Орлов ҫапла каласа ӗнентерме пӑхать: «ялсовет тӗштырӑсене пӗтӗмпех акса шӗтерчӗ».

Хӑшӗ тӗрӗс: ҫӗрӗҫ пайӗ тӗрӗс пӗлтерет-и, ялсоветра ӗҫлекен Семеновпа Орлов тӗрӗс калаҫҫӗ-и е «Труд» колхозри иккӗмӗш бригадӑн бригадирӗ пӗлтерни тӗрӗс-и?

Бригадир тӗрӗс калать.

Ялсовет исполкомӗн председателӗ Орлов пӗлтернинчен Куракӑшри «Безбожник» колхоз та тӗштырӑсене акса пӗтернӗ пек курӑнать. Тӗрӗссипе вӑл колхозӑн тата 62 гектар ҫине тӗштырӑсем акмалла.

Фактсем, пӗтӗмӗшпе илсен, ҫакӑн ҫинчен калаҫҫӗ: «районри ҫӗрӗҫ пайӗнче те, ялсоветсенче те тата колхозсенче те ҫапла шутлаҫҫӗ: «сведенисене пӗрер кун кайран тумалли ӗҫсем ҫинчен пӗрер кун малтантарах пӗлтерсен те юрать. Ӑна эпир ҫитес кун туса ҫитеретпӗр. Ҫитермесӗр, пӗр кун хушшинчех пире кам килсе тӗрӗслесе кайма пултартӑр», —теҫҫӗ.

И. МОСЕЕВ.
В. БЫКОВ.

„Память Ленина" колхоз уйӗнче

ОКТЯБРЬСКОЕ. «Память Ленина» колхоз — вӑйлӑ ӗҫлекен колхоз. Анчах унӑн ӗҫӗнче ҫитменлӗхсем ҫук мар-ха. 3-мӗш бригадӑра (бригадирӗ Е. Кольцов) тулӑ акмалли участокра ҫиелтен шӑйӑрттарса ҫеҫ ҫӳреленӗ пулнӑ, ретлӗ сеялкӑпа пырса кӗме май килмен.

Колхоз майӑн 13-мӗшӗнче суха патне тухнӑ. Майӑн 16-мӗшӗнче ҫак участок урлӑ колхозри руководительсем ӗҫӗн пахалӑхне «тӗрӗслесе» ҫӳренӗ. Анчах ӗҫ ҫавах вырӑнтан сикмен. Районри партипе Совет оргӑнӗсен руководителӗсем кӑтартса парсан тин тепӗр хут ҫӳрелесе тухнӑ.

Колхозӑн уйхир ӗҫӗнче 5 бригада ӗҫлет. Пур бригадинче те хаҫат кӑларса тӑраҫҫӗ. Акӑ, 3-мӗш бригадӑра «Ударлӑ» ятлӑ стена хаҫачӗ тухать. Унта ҫитменлӗхсем ҫинчен ҫырнӑ. «Колхоз агрономӗ Ф. Павлов колхозра ҫитменлӗхсене пӗтерессишӗн тӑрӑшмасть. Майӑн 14-мӗшӗнче уйра сеялкӑн шестернисем, сошникӗсем ҫӗмӗрӗлсе кайнипе акмалли нормӑна пӑсса пынӑ. Анчах Ф. Павловран пулӑшу пама ыйтсан, вӑл уя каяс вырӑнне 2 сехет те 50 минута хушши лавкка умӗнче вӑхӑта иртернӗ», — тенӗ. Хаҫатра ҫырни тӗрӗс пулнӑ.

«Память Ленина» колхозра 5 бригада валли те пӗр сеялка кӑна. Акмалли ҫӗр лаптӑкӗ 300 гектартан иртет. Анчах та сеялкӑпа усӑ курас ӗҫе начар йӗркеленӗ пулнӑ. Ку колхоза Ҫӗрпӳ МТ Станцинчен 4 трактор ӗҫлеме килнӗ. Тракторсем ремонтран пахалӑхсӑр тухнине пула 2 трактор ҫеҫ ӗҫленӗ, 2-шӗ ҫӗмӗрӗлнӗ.

П. ПЛЕМЯННИКОВ.

Вӗсен ӗҫӗ мухтава тивӗҫ

ВӐРМАР. «Хӗрлӗ Мӑрат» колхоз (председателӗ А. Никитин) — районри чи лайӑх ӗҫлекен колхозсенчен пӗри. Вӑл иртнӗ ҫулта вӑйлӑ тырпул туса илнӗ. Кӑҫал та вӑйлӑ тырпул туса илессишӗн хастаррӑн ӗҫлет. Кун ҫинчен ҫураки ӗҫӗн хӑвӑртлӑхӗпе пахалӑхӗ питӗ лайӑх кӑтартаҫҫӗ.

Колхоз тӗштырӑсем акассине кӗске срокра — 5 кун хушшинче вӗҫлерӗ. Колхозниксем стахановла ӗҫ тӗслӗхӗсене кӑтартрӗҫ. Плугарь М. Иванов юлташ 1,60 гектар сухалас вырӑнне кунне 2,5 гектар сухаласа пычӗ. Сеяльщиксем П. Васильев, В. Игнатьев, Г. Ефремов, С. Васильев, М Михайлов, И. Андреев юлташсем нормӑпа 8-шар гектар акас вырӑнне 12,5—13-шер гектар акрӗҫ.

Уйрах — столовӑй, куҫса ҫӳрекен ларек. Агитациллӗ-массӑллӑ ӗҫе те аван йӗркеленӗ. Агитаторсем кашни бригадӑрах калаҫусем иртереҫҫӗ, хаҫатсем ҫинче ҫӗнӗ хыпарсене вуласа пацаҫҫӗ. Кашни бригадӑрах стена хаҫачӗсем кӑларнӑ. Колхоз клубӗн заведующийӗ В. Анисимов юлташ уйра радио итлессине лайӑх йӗркеленӗ.

Агитациллӗ-массӑллӑ ӗҫре комсомолецсем — Н. Романов, В. Анисимов, Васильев юлташсем тӑрӑшса ӗҫлерӗҫ.

Майӑн 27-мӗшӗнче колхоз ҫӗрулмипе пахча-ҫимӗҫсем лартма пуҫларӗ. Ытти ӗҫсем те хӗрсех пыраҫҫӗ.

В. ТУРТУШ.

Колхозниксен хастарлӑхӗ ӳссех пырать

СССР Совнаркомӗпе ЦК ВКП(б) «Колхозсен обществӑллӑ ҫӗрӗсене салатса пӗтересрен сыхламалли мерӑсем ҫинчен» йышӑннӑ постановлени колхозсене тӗреклетме, социализмлӑ ялхуҫалӑхне вӑйлӑн аталантарма нумай пулӑшрӗ. Ҫак постановлени тухиччен Кӗрекаҫри «Наука» колхозри Е. Анисимова колхозница колхоз производствинче ӗҫлес вырӑнне, ялхуҫалӑх продуктисемпе спекуляци туса пурӑннӑ, колхозра ӗҫлемен. Ҫавӑн пиркиех ӗнтӗ ӑна колхозран кӑларнӑ.

Тӳрӗ ӗҫлекен колхозсем ӗҫ тухӑҫлӑхне ӳстерсе пыраҫҫӗ. Иртнӗ ҫулта «Наука» колхозра Ф. Волков колхозник хӑйӗн ҫемьипе 1050 ӗҫкунӗ туса, 180 пӑт тырӑ илчӗ.

Кӑҫал тӑватӑ уйӑх хушшинче ку колхозри колхозниксен чылай пайӗ 80 ӗҫкунӗнчен иртерсе ӗҫлесе илнӗ. Акӑ колхозница А. Охранкина — 180, Л. Борисова — 185, Семенов—125, Кузьмина—115 ӗҫкунӗнчен иртернӗ.

Партипе правительство «Ялхуҫалӑх культурисен тухӑҫлӑхне тата выльӑх-чӗрлӗх продуктивлӑхне ӳстернӗшӗн Чӑваш АСС Республикинчи колхозниксене ӗҫшӗн хушса тӳлемелли ҫинчен» мартӑн 13-мӗшӗнче постановлени кӑларнӑ хыҫҫӑн кашни звено, бригада, уйрӑм колхозниксем хӑйсем ҫине обязательствӑсем илчӗҫ.

Колхозра кашни ӗне пуҫне 1150 литр сӗт суса илмелле. Доярка Охранкина халь питӗ тӑрӑшса ӗҫлет. Апрель уйӑхӗнче вӑл 5 ӗнерен 1214 литр сӗт суса илнӗ. Ҫакӑн пек примерлӑ ӗҫлекен колхозниксем татах та нумай.

С. НАЛИМОВ.

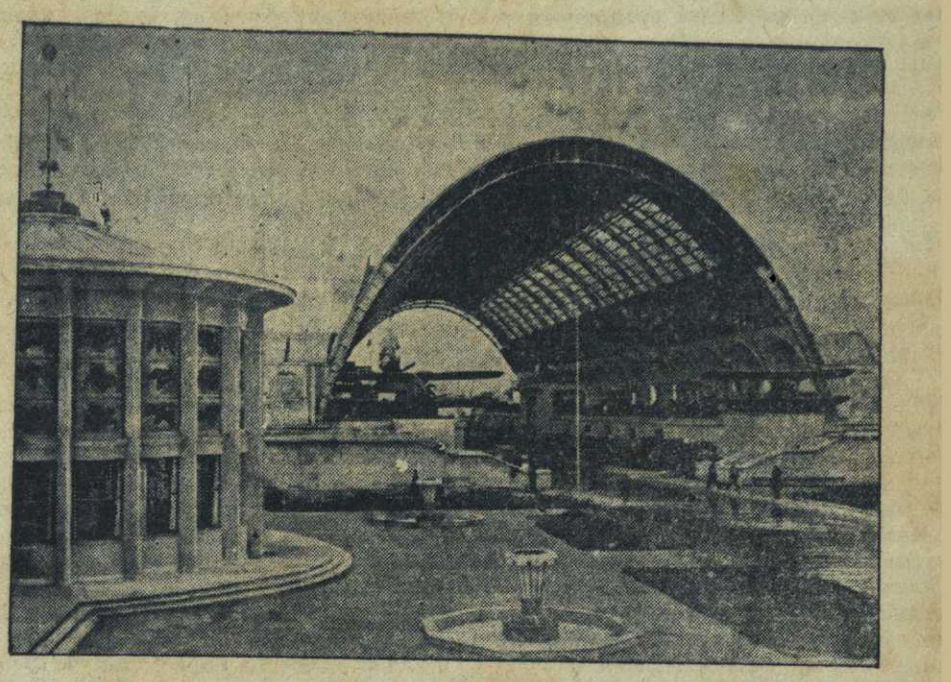

1941 ҫулти Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкинче. УКЕРЧӖК ҪИНЧЕ: Механизаци тата Главконсерв павильонӗ.

Г. Широков фото-ӳкерчӗкӗ (ТАСС).

Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкинче

Майӑн 30-мӗшӗнче кӑнтӑрла Пӗтӗм Союзри ялхуҫалӑх выставкине СССР Наукӑсен Академийӗн пӗрлехи пухӑвӗн участникӗсем 100 ҫынна яхӑн пырса курнӑ. Вӗсем Главнӑй павильона, Грузи павильонне, «Зерно», «Механизация», «Животноводство» павильонсене тимлӗн пӑхса тухнӑ. Ученӑйсем Ростов облаҫӗнчи Сальск районӗнчи Сталин ячӗпе тӑракан колхоз председателӗн В. И. Саулит юлташӑн выступленине пысӑк тимлӗхпе итленӗ. Малта пыракан совет наукин тата стахановла ӗҫӗн ҫитӗнӗвӗсемпе усӑ курса, иртнӗ ҫул ҫак колхозра гектартан 150-шар пӑт тӗштырӑ туса илнӗ. Халиччен шывсӑр пулнӑ типӗ ҫеҫенхирти ҫӗрсем ҫинче халӗ садсем чечекленсе лараҫҫӗ, вӗсем нумай ҫимӗҫ параҫҫӗ. Артельре нумай отраҫлӗллӗ пысӑк доход паракан хуҫалӑх туса хунӑ. Чаплӑ организатор Саулит юлташ, хӑнасене хӑйӗн колхозӗн экспоначӗсене, «Зерно» павильонра ятарласах уйрӑм зал йышӑнса тӑракан экспонатсене кӑтартса, ҫапла каланӑ:

—Пирӗн мӗн кӑтартмаллисем пур, анчах та эпир татах та пысӑкрах ҫитӗнӳсем тӑвасшӑн, вӗсене тӑватпӑрах!..

«Механизация» павильонра совет наукин представителӗсене Калмык АСС Республикинчи, Днепропетровск, Львов облаҫӗсенчи тата Украинӑри ытти облаҫсенчи колхозсен представителӗсем саламланӑ. Академиксем кунта талантлӑ изобретательсемпе конструкторсем тунӑ машинӑсемпе паллашнӑ.

Кӑҫалхи ҫул выставкӑра ҫӗнӗрен тунӑ ялхуҫалӑх машинисене нумай кӑтартаҫҫӗ. Вӗсем хушшинче — Сталинла премии лауреачӗ изобретатель Ф. М. Соловей туса хатӗрленӗ универсальнӑй тата унифицированнӑй культиваторсем, Сталинла премии лауреачӗ инженер В. Я. Слонимский туса хатӗрленӗ ҫӗнӗ йышши тракторсем, «Красная звезда», Ростсельмаш заводсем, Октябрь революцийӗ ячӗпе тӑракан завод, Ташсельмаш завод туса кӑларнӑ тырпул пухмалли, тырӑ акмалли, ҫӗре ҫемҫетмелли машинӑсем.

Экскурсантсем «Механизация» павильонпа калама ҫук хытӑ интересленеҫҫӗ. Пирвайхи 6 кун хушшинче ... та 250 экскурси тата 160 пин ҫын ытла пырса курнӑ.

Майӑн 30-мӗшӗнче, халиччен пекех выставка участникӗсем, ялхуҫалӑхӗнче малта пыракансем хӑйсен стэнчӗсем умӗнче ӗҫӗн стахановла методӗсем ҫинчен докладсем тунӑ. Белорус ССР павильонӗнче колхозниксем республикӑри малта пыракан районсенчен пӗринчи — Туровски районри колхозсен агротехникине сӑнаса вӗреннӗ. Киргизи павильонӗнче экскурсантсем «Куцульдек» артелӗн экспоначӗсене пысӑк тимлӗхпе пӑхнӑ. Молдаван СС Республикин ҫӗнӗ павильонӗнче курма пыракансем Резински районри Сталин ячӗпе тӑракан колхоз стэнчӗ умӗнче нумайччен чарӑна-чарӑна тӑнӑ. Бессарабине ирӗке кӑларнӑ хыҫҫӑн организациленӗ ҫак колхоз кӗске вӑхӑт хушшинчех пысӑк ҫитӗнӳсем тунӑ, ҫуракине кӑтартуллӑн иртернӗ. Куратуры ялӗнче шкул тунӑ, клуб тӑваҫҫӗ, ҫитӗннисем валли каҫхине вӗренмелли курссем организациленӗ. (ТАСС).

Союзри уйхирсенчи ҫураки

Совет Союзӗн чи ҫурҫӗр енчи районӗсенче те ҫураки пуҫланнӑ. Май уйӑхӗн пилӗкмӗш пиллӗккунлӑхӗнче 10.447 пин гектар акнӑ. Майӑн 25-мӗш тӗлне ҫурхи культурӑсене пурӗ 67.067 пин гектар акнӑ—плана 71 процент тултарнӑ.

Грузин ССР тата Украинӑри Николаев облаҫӗ плана тултарнӑ. Ҫураки планне пуринчен малтан тултарнӑ Киргиз ССР, Орджоникидзе крайӗ, Молдаван ССР, Кабардино-Балкар АССР тата Ҫурҫӗр-Осетин АССР планран иртерсе акаҫҫӗ.

Союзӑн кӑнтӑр пайӗнче 20 республикӑсемпе крайсем тата облаҫсем тӗштырӑ культурисемпе пӑрҫа-ясмӑк культурисем акмалли плана иртерсе тултарнӑ. Кунта халӗ ҫӗрулми лартса пӗтереҫҫӗ, табак лартаҫҫӗ, пахча-ҫимӗҫсем, рис тата кая юлса акмалли ытти культурӑсем акаҫҫӗ.

Сахӑр кӑшманӗ акас ӗҫ вӗҫленсе килет. Майӑн 25-мӗш тӗлне колхозсенче 1.085 пин гектар ҫине сахӑр кӑшманӗ акнӑ. Украина СС Республикинчи колхозсем плана 99 процент тултарнӑ. Республикӑн хӗвеланӑҫ облаҫӗсенче — Волынь, Ровно, Станислав, Тарнополь облаҫӗсенче сахӑр кӑшманне пысӑк ҫитӗнӳпе акса хӑварнӑ.

Белорус ССР тата Мускав облаҫӗ йӗтӗн акса пӗтереҫҫӗ. Коми АСС Республикипе Архангельск облаҫӗнче йӗтӗн акма пуҫланӑ.

Майӑн 30-мӗш. (ТАСС).

КОММЮНИКЕ

Совет Союзӗпе Швеци хушшинче Литва, Латви тата Эстони СС Республикисем тӗлӗшӗнчи пӗр-пӗрин пурлӑхлӑ претензийӗсене йӗркелесе ярасси ҫинчен килӗшӳ туни ҫинчен

Юлашки уйӑхсем хушшинче Мускавра ССР Союзӗпе Швеци Правительствисен Делегацийӗсем хушшинче Литва, Латви тата Эстони СС Республикисем тӗлӗшӗнчи пӗр-пӗрин пурлӑхлӑ претензийӗсене йӗркелесе ярасси ҫинчен тӑракан ыйту тӑрӑх калаҫусем пынӑ. Калаҫусем пӗр-пӗрне ӑнланнӑ никӗс ҫинче пулса иртнӗ тата 1941 ҫулти майӑн 30-мӗшӗнче тивӗҫлӗ Килӗшӳ тунипе вӗҫленнӗ.

Килӗшӗве ҫаксем алӑ пусса ҫирӗплетнӗ:

ССР Союзӗн Правительстви полномочи панипе — Совет Правительстви Делегацийӗн Председателӗ, Наркоминдел Коллегийӗн членӗ А. П. Павлов;

Швеци Правительстви полномочи панипе — Швеци Правительстви Делегацийӗн Председателӗ, Ют ҫӗршыв Ӗҫӗсен Министерствин Советникӗ Г. Энгцель.

Заемсенчен пухӑннӑ средствӑсемпе

ВЛАДИМИР (Иванов облаҫӗ), майӑн 30-мӗш. (ТАСС). Юлашки 5 ҫул хушшинче вырӑнти бюджета заемсенчен уйӑрса паракан средствӑсем 5 миллион тенке яхӑн пухӑннӑ. Ҫак средствӑсем ӗҫҫыннисен пурнӑҫне лайӑхлатас, хулана йывӑҫсем лартса ешӗллетес, ҫулйӗрсем тӑвас ӗҫе кайнӑ. Владимирта мунча туса ҫитереҫҫӗ, ачасем валли 125 вырӑнлӑ сад тунӑ. Шкулсене тата чир-чӗртен сыватмалли учрежденисене юсас ӗҫре 700 пин тенкӗ расход тунӑ. Районри ялсенче шкулсем, ача яслисем, амбулаторисем туса лартнӑ.

Юлашки виҫӗ ҫул хушшинче Владимирти перекет кассисем заем тытса тӑракансене выигрышсем тӑрӑх 2 миллион тенкӗ тӳленӗ.

* * *

КАРАГАНДА, майӑн 30-мӗш. (ТАСС). Заем тытса тӑракансем юлашки 10 уйӑх хушшинче заемсем тӑрӑх 1.720 пин тенкӗ выляса илнӗ. Ҫак цифрӑсем Караганда облаҫӗнчи ӗҫҫыннисен пӗтӗм дохочӗсене кӑтартса памаҫҫӗ-ха: заемсенчен илекен чылай пысӑк средствӑсем вырӑнти бюджета каяҫҫӗ. Кӑҫалхи ҫул кӑна халӑха вӗрентес тата сывлӑха сыхлас ӗҫре облаҫра 60 миллион тенке яхӑн расход тӑваҫҫӗ, ҫак сумма вырӑнти пӗтӗм бюджетӑн 72 процентчӗ пулса тӑрать. Хальхи вӑхӑтра ҫӗнӗрен 90 шкул туса пӗтереҫҫӗ, медсестрасен шкулне тӑваҫҫӗ, облаҫри библиотекӑна тата пурӑнмалли 40 хватерлӗ ҫурта ӗҫе яраҫҫӗ.

ПАРТИ ПУРНĂÇĔ

Наркомат приказĕ тата партбюро

Пĕтĕм Союзри XVIII партконференци пуçламĕш парторганизацисене предприяти директорĕсем наркомат приказĕсене пурнăçа мĕнле кĕртсе пынине тăтăшах тĕрĕслесе тăма хушса хăварчĕ. Тĕрĕслÿ ĕçĕ вăл предприяти руководителĕсене наркомат приказĕсене пурнăçа кĕртме пулăшас шутпа пулса пымалла.

Канашри вагонсем юсакан заводри партбюро XVIII партконференци решенийĕсене пурнăçа кĕртсе пырас тĕлĕшпе çине тăрсах ĕçлеме тытăнчĕ. Партбюрон майăн 22-мĕшĕнче пулса иртнĕ ларăвĕн кун йĕркинче Çулйĕр Халăх Комиссариачĕ 1941 çулти капитальнăй строительство тĕлĕшпе майăн 15-мĕшĕнче кăларнă приказ пирки ыйту пăхнă.

Çулйĕр Халăх Комиссариачĕн приказĕ тăрăх, завод начальникне запаслă пайсене тиесе ямалли плана пĕр пăркаланмасăр тултарма хушнă. Кăçалхи çулăн пĕрремĕш кварталĕ çывхарнă пулсан та, запаслă пайсем тиемелли квартал планĕ тулса пыман. Плана тултарас тĕлĕшпе кая юлса пынин сăлтавне партбюро тĕплĕн тĕрĕслесе тухнă, çак ыйтăва партбюрон ларăвĕнче сÿтсе-явнă, цехсенчи партгруппăсем валли чылай мероприятисем палăртнă. Заводăн хуçалăхлă руководителĕсене цехсенчи оборудованисемпе туллин усă курма хушса хăварнă.

Тимĕрç, урапа тата механически цехсенчи партгруппăсем наркомат приказне мĕнле пурнăçласси çинчен коммунистсен пухăвĕсенче сÿтсе-явнă.

Çапла вара парторганизаци тата цехсен командирĕсем тăрăшнипе запаслă пайсем тиесе ямалли плана вăхăтрах тултарнă. Анчах, калас пулать, стандартлă хурçă пулман пирки поковка тумалли плана тултарайман.

Хальхи вăхăтра партбюро Çулйĕр Халăх Комиссариачĕ капитальнăй строительство пирки кăларнă приказа пурнăçа кĕртес тĕлĕшпе чылай мероприятисем туса ирттерме палăртнă.

Майăн çурма уйăхне çитиччен заводăн хуçалăхлă руководстви сметăсене, стройматериалсем пирки памалли заявкăсене туса çитермен, хурçă шăратмалли цех строительствин вырăнне тасатса хатĕрлемен, ытти ĕçсене те уйăхшар тăсса пынă. Партбюро, çак ыйтăва пăхса тухса, строительство ĕçĕсене хăвăрт пуçарса яма хушса решени йышăннă.

Калас пулать, хуçалăхлă руководство çак ыйтăва кая хăварса пырать-ха. Партбюро решенийĕ тăрăх, стройматериалсем кÿрсе килмелли календарлă плана майăн 20-мĕш тĕлне тума хушнă. Заводăн главнăй механикĕ заявкăна срокченех — майăн 17-мĕшĕнчех туса хатĕрленĕ. Анчах çак документ завод начальникĕн помощникĕн кабинетĕнчен шĕр эрне иртнĕ хыççăн кăна технически снабжени отделне лекнĕ.

Майăн 21-мĕшĕнче малтанхи хут хăйăр турттарса килмелле пулнă. Анчах хăйăра мĕнле организаци урлă илесси ку вăхăтченех паллă мар.

XVIII партконференци решенийĕсене пурнăçа кĕртсе пырас тĕлĕшпе парторганизаци умĕнче пысăк ĕçсем тăраççĕ. Çулйĕр Халăх Комиссариачĕн приказĕсене пурнăçа мĕнле кĕртсе пынине тăтăшах тĕрĕслесе, çак ĕçре завод руководствине пулăшассине тĕпренех лайăхлатни кирлĕ.

Апрель тата май уйăхĕсенче партбюро наркомат приказĕсене пурнăçа мĕнле кĕртсе пынине тĕрĕслес ĕçе йăвашлатни сисĕнет. Иккĕмĕш квартал вĕçленет, анчах наркоматăн 82/а-мĕш номерлĕ приказĕ пурнăçланмасăр юлать.

Завод вагонсен ураписене вăхăтра тăратманнишĕн Хусан чугунçулĕ хытă ÿпкелешет. Çулйĕр Халăх Комиссариачĕн приказĕ тăрăх март, апрель уйăхĕсенче ледник-вагонсене юсаса çитермелле пулнă. Анчах март уйăхĕнче плана 30 процент, апрель уйăхĕнче 15 процента яхăн çеç тултарнă.

Мастерсем производствăра завод руководствинчен ремонт енĕпе техникăллă пулăшу илеймеççĕ. Ледниксене юсама техникăллă условисем тата чертежсем çук. Ремонт ĕçĕнче 1940 çулти декабрь уйăхĕнче ФЗО шкулĕнчен вĕренсе тухнă çамрăк рабочисем ĕçлеççĕ. Вĕсем вагонсен конструкцине тĕплĕнех вĕренсе çитеймен.

Паллах, çак ĕçе парторганизацин тивĕçлипе хутшăнмалла, наркомат приказĕсене йĕркеллĕ пурнăçа кĕртсе пынине тăтăшах тĕрĕслемелле, çав вăхăтрах вĕсене пурнăçлама пулăшмалла.

И. КОРНИЛОВ.

Парти райкомĕн çарĕç отделĕн ĕçĕсем

КРАСНОАРМЕЙСКОЕ. ВКП(б) райкомĕсенче çарĕç отделĕсем туни вырăнсенче оборонăллă-массăллă ĕçе вăйлатма май панĕ. ВКП(б) Красноармейски райкомĕн çарĕç отделĕ оборона ĕçне сарса ярас тĕлĕшпе юлашки вăхăтра чылай ĕçсем туса ирттерчĕ. Оборона ыйтăвĕ тăрăх ВКП(б) райкомĕ пуçламĕш парторганизацисен секретарĕсен канашлăвĕсене ирттернĕ. Çар ĕçне вĕренессине организацилес ыйтăва парторганизацисен секретарĕсен тата Осоавиахим пуçламĕш организацисен председателĕсен канашлăвĕсенче сÿтсе-явнă.

Пуçламĕш парторганизацисем тата Осоавиахим райсовечĕ хăйсен ĕçĕсене чылаях лайăхлатма пуçларĕç. Районра халĕ 97 çĕрте Осоавиахим пуçламĕш организацийĕсем тунă. Осоавиахим членĕсене çар ĕçне вĕрентессине çĕнетсе урăхлатнă. Вĕренÿ командисем, группăсем, отрядсем тунă, вĕренĕве пин çынна яхăн хутшăнтарнă. Партипе совет активĕ, пурĕ 180 çын, çар ĕçне йĕркеллĕ вĕренет.

Хĕллехи вăхăтра йĕлтĕрпе çÿреме вĕренес ĕçе 1348 çын хутшăннă. Вĕсенчен 933 çын пĕрремĕш ступеньлĕ ГТО значокĕн нормине панă, 202 çын иккĕмĕш ступеньлĕ ГТО значокĕн нормине, Ворошиловла тĕл перекенсен значокĕн нормине 68 çын, ПВХО значокĕн нормине 202 çын панă. Кушар ялсоветĕнчи «Чăваш Коммуни» тата «Янмурзино» колхозсенчи Осоавиахим организацийĕсем аван ĕçлеççĕ.

Çарĕç отделĕ комсомолецсен йĕлтĕрлĕ кросне, профсоюзсен кросне тата комсомолецсен гимнастикăллă ăмăртăвне ирттерес тĕлĕшпе практикăллă пулăшу панă.

Оборонăпа физкультура ĕçĕпе ялсоветсем те интересленме тытăнчĕç. Упи, Кушар ялсовечĕсем ку тĕлĕшпе пĕр-пĕринпе ăмăртса ĕçлеççĕ. Вĕсем Ворошиловла тĕл пеме пĕлекенсем 20-шер çын, ПВХО значокне илме 40-шер çын, ГСО значокне илме 48-шер çын, ГТО значокĕсем илме 20-шер çын хатĕрлеме обязательство илнĕ. Ку ялсовечĕсем хăйсен ăмăрту договорĕсене пурнăçа кĕртме тытăннă. Вĕренÿ подразделенийĕсем тунă, занятисем йĕркеллĕ иртеççĕ.

Çарĕç отделĕ çитес призыва хатĕрленĕс ĕçе пуçарса пырать. Хутла пĕлмен, сахал пĕлекен призывниксене пурне те хутла вĕрентсе кăларнă. Кунсăр пуçне вырăс чĕлхине сахал пĕлекен призывниксене вырăс чĕлхипе вĕрентме пуçăннă.

Çарĕç отделĕ Осоавиахим, оборона активĕн йышне ÿстерес тĕлĕшпе тимлĕн ĕçлет. Хĕрлĕ Çартан таврăннисене ялсенче тата учреждениесенче Осоавиахим организацисене ертсе пырас ĕçе хутшăнтарать.

Оборонăллă-массăллă ĕçре çитменлĕхсем те пур-ха. Хăшпĕр пуçламĕш парторганизацисем оборона ĕçне çителĕксĕр ертсе пыраççĕ. Çавна пула ĕнтĕ «Валазар», «Правда», Леваневский ячĕпе тăракан, «12 лет Октября», «Труд», Войков ячĕпе тăракан колхозсенчи Осоавиахим пуçламĕш организацийĕсем çителĕксĕр ĕçлеççĕ.

Партипе комсомол пуçламĕш организацисен оборона ĕçĕнчи çитменлĕхсене пĕтермелле. Партипе совет активне тата комсомолецсене оборона ĕçне ытларах явăçтармалла. Ĕç ăнăçлăн пулса пырасси активран, коммунистсенчен нумай килет.

Л. КОНСТАНТИНОВ.

Суйлавсем хыççăн

КАНАШ. Пуçламĕш парторганизацисен отчетпа суйлав пухăвĕсем ВКП(б) членĕсемпе кандидачĕсен политикăллă активлăхĕ тата вĕсен ăнланăвĕ ÿссе пынине çирĕплетсе пачĕç.

Пуçламĕш парторганизацисенче коммунистсем отчетлă докладсене активлăн сÿтсе-явнă, парторганизацисен çитменлĕхĕсене пĕтерме паха сĕнÿсем парса хăварнă. Калас пулать, отчетпа суйлав пухăвĕсенче коммунистсем парти райкомĕ пуçламĕш парторганизацисене тата вĕсен секретарĕсене ĕçре çителĕксĕр пулăшса пынине палăртрĕç.

Парторгăнсен отчетпа суйлав пухăвĕсенче тĕрлĕрен ыйтусене, уйрăмăнах производство ыйтăвĕсене тĕплĕн сÿтсе-явни, çитменлĕхсене большевикла критиклени, пуçламĕш парторганизацисен секретарĕсем пулса ĕçлеме пултаруллă коммунистсене суйлани—çаксем пурте партин шалти ĕçĕ тата коммунистсен производствăри авангардлă ролĕ ÿссе пынине уççăн кăтартса параççĕ.

Вагонсем юсакан заводра социализмлă ăмăртăва коммунистсем пуçарса пыраççĕ. 121 коммунистран производствăра 74 çын ĕçлет. Цех начальникĕсем Трухин, Дубовой, Кисляков тата ытти коммунистсем те пример кăтартса ĕçлеççĕ. Коммунистсем хăйсен нормисене ытлашшипех тултарса пыраççĕ. И. Осипов коммунист нумай станоксемпе ĕçлет, хăйĕн кулленхи нормине 354 процент таран тултарать. Алексеев электросварщик нормăна 229 процент, электросварщик-орденоносец М. Цапин 155 процент тултарса ĕçлеççĕ.

Депори коммунистсем те производствăра чаплă примерсем кăтартаççĕ. Чи лайăх машинистсем Назаров, Тимофеев тата машинист помощникĕ А. Уткина юлташсем чăн-чăнах стахановла ĕçлеççĕ. Вĕсен примерĕ тăрăх ĕçлесе Доронин, Романов, Сапитов машинистсем паха показательсем кăтартаççĕ.

Отчетпа суйлав пухăвĕ пулса иртнĕренпе депори пуçламĕш парторганизаци производство ыйтăвĕсемпе ытларах интересленме тытăнчĕ. Çакна палăртмалла: районри ытти пуçламĕш парторганизацисенче те отчетпа суйлав пухăвĕсем пулса иртнĕ хыççăн ĕçсем чылаях лайăхланчĕç. Пуçламĕш парторганизацисен секретарĕсем коммунистсем парса хăварнă сĕнÿсене çине тăрса пурнăçа кĕртсе пыма тытăнчĕç.

Аччари, Хирти Катекри коммунистсем çуракине хăвăрт тата пысăк пахалăхпа ирттерессишĕн кĕрешĕве пуçарса пыраççĕ.

Парторганизацисен ертсе пыракан оргăнĕсене пултаруллă çынсем килчĕç. Вĕсене ĕçре пулăшса, XVIII партконференци решенийĕсене пурнăçа кĕртсе пырасси—парти райкомĕсен тата пуçламĕш парторганизацисен задачи.

С. МИРОНОВ.

ВКП(б) Канаш райкомĕн орг-инструкторски отдел заведующийĕ.

Хĕвеланăç Уйрăм Çар Округĕнчи Н-ски чаçĕн тактикăллă вĕренĕвĕсем. **Укерчĕк çинче:** лейтенант Лагутин юлташ ертсе пыракан подразделени кĕпер хывать.

В. Лупейко фото-ÿкерчĕкĕ (ТАСС).

Пушар сÿнтермелли инвентарьсене тирпейлĕ пăхса усрамалла

Маленков юлташ XVIII партконференцире предприятисенче государство пурлăхне сыхласа усрасси çинчен тĕплĕн чарăнса тăчĕ. Вăл çапла каларĕ: «Государство пурлăхне — предприятисене шанса панă сооруженисене, çуртсене, оборудованине, инструмента тата мĕнпур материаллă хаклăхсене сыхласа усрасси—фабрикăсенчи, заводсенчи, чугунçулсем çинчи тата шыв транспортĕнчи руководительсен, инженерсен, рабочисен, служащисен чи пирвайхи тивĕçлĕхĕ пулса тăрать. Çакна предприятисенчи нумай работниксем ăнланмаççĕ, кашни утăмрах халăх пурлăхне тирпейсĕр, хуçалла мар тыткаланине кăтартаççĕ».

Конференци решенийĕсем предприятисенче, учреждениесенче тата колхозсенче халăх пурлăхне тирпейлĕ пăхса усрама хушаççĕ. Пурлăхсем, çуртсем, оборудованисем вут-кăвар тухса çунса каясран яланах сыхă тăрас пулать. Пушар сÿнтермелли хатĕрсене йĕркене кĕртсе çитермелле.

Пирĕн республикăри предприятисемпе учреждениесем тата колхозсем вут-кăвартан сыхланас ĕçе лайăхлатса пыраççĕ. Нумай çĕрте пушар дружинисем организациленĕ. Вăл дружинăсем пушар сÿнтермелли хатĕрсемпе усă курма лайăх вĕренсе çитнĕ, насуссем юсавлă.

Каганович ячĕпе тăракан (Первомайски р.), «Дружба» (Етĕрне р.), «Звезда» (Куславкка р.), «Красное пламя» (Канаш р.) колхозсенчи пушар дружинисем уйрăмах аван тĕслĕхсем кăтартаççĕ. Çавăн пекех Шупашкар хула Совечĕн пушар дружини лайăх ĕçлет.

Пушартан сыхланасси пысăк вырăн йышăнса тăрать. Çакна хăшпĕр предприятисен, колхозсен руководителĕсем тивĕçлипех ăнланса илмен-ха. Пушар сÿнтермелли инвентарьсене тата оборудованине тирпейлĕ пăхса усрамаççĕ. Вăл инвентарьсене юсавсăр усрани ăнсăртран пушар тухсан, ăна вăхăтра сÿнтерме чăрмантарнине хисепе илмен руководительсем те пур.

Куславккари МТС-че пушартан сыхланас тĕлĕшпе çителĕксĕр ĕçлеççĕ. Унта пушар сÿнтермелли инвентарьсене уçă çĕрте усраççĕ. Çакăн пирки вĕсем юрăхсăра тухма пуçланă. Куславкка поселокĕнче пушар дружини валли ятарласа депо тунăччĕ. Анчах çав çуртпа кирлĕ пек усă курмаççĕ, халь унта гараж туса хунă.

Пушар инвентарĕсемпе пĕлсе усă курсан вут-кăвара çийĕнчех сÿнтерме пулать. Çунма пуçланă çуртсене лайăх ĕçлекен дружинăсем çăлса хăварни сахал мар пулнă. Çавăнпа та пушар сÿнтермелли хатĕрсене юсавлă тытмалла.

Хирлукассинчи колхозра (Хĕрлĕ Чутай р.) пушар инвентарĕсене япăх пăхса усранипе пысăк сиен курчĕç. Унта пушар насусĕ ĕçлемен пирки, шкул çуртне сÿнтерме май килнĕ çĕртенех çунтарса янă.

Шупашкарти хăшпĕр предприятисенче те пушарпа кĕрешес ĕçе хакламаççĕ. «Авторемонт» промартелĕнче пушар инвентарĕсене япăх пăхса усраççĕ. Вĕсем вут-кăвар тухса сиен кÿресрен сыхланма тăрăшмаççĕ.

Хăшпĕр çĕрте пушар сÿнтермелли хатĕрсене усрама пĕлмесĕр юрăхсăра кăлараççĕ. Насус пыршисене усă курнă хыççăн çуса тасатмасăр тата типĕтмесĕрех пуçтарса хураççĕ. Çакăн пирки насус пыршисем çĕреççĕ, ĕçленĕ чухне çурăлса юрăхсăра тухаççĕ. Пушар сÿнтермелли инвентарьсене усрама пĕлес пулать: насус пыршисене сулхăнра, хĕвел лекмен çĕрте усрамалла. Вĕсене пуçтарса хунă чухне тирпейсĕр хуçлатса хума юрамасть.

Колхозсенче тата предприятисенче насуссем валли ятарласа урапасем туни кирлĕ. Вăл урапасене çирĕп тумалла. Насуссене тĕплĕн асăрхаса тăрас пулать. Пушар инвентарĕсене уйрăм сарайра усрамалла.

Шыв пулмасан насуссемпе пушара сÿнтерме май çук. Пушар сÿнтерме насуспа пĕрле пичкесемпе шыв илсе каяс пулать. Çавăнпа колхозсенче пичкесем çине шыв тултарса хатĕрлесе хумалла. Шыв пичкисене урапасем çине лайăх вырнаçтарса лартмалла.

Вут кăвар тухсан ăна сÿнтерме шыв çителĕклĕ пулни пысăк вырăн йышăнса тăрать. Колхозсен çакна хисепе илмелле, пĕвесемпе кÿлĕсем тума тăрăшмалла. Пушар сÿнтернĕ чухне шывсăр аптрамалла ан пултăр.

Предприятисенче тата колхозсенче пушартан сыхланма мĕнле хатĕрленсе çитнине тĕрĕслесе тухмалла. Вăл тĕрĕслÿре палăрнă çитменлĕхсене çийĕнчех пĕтермелле. Государство пурлăхне вут-кăвар тухса сиен кÿме памалла мар.

И. ШУМИЛОВ.

Плана пур изделисем тăрăх та тултарса пымалла

Канашри «Авангард» промартель тăватă уйăхри плана 172 процент тултарса, ĕççыннисем валли 781 пин тенкĕлĕх куллен кирлĕ таварсем туса кăларчĕ. «Швейник» артель те тăватă уйăхри плана 117 процент тултарчĕ. Çав вăхăтрах уйрăм изделисем тăрăх плана тултарса пымаççĕ-ха. «Авангард» артель çĕнĕ атă пушмаксем туса кăлармалли çулталăк планне 20 процент çеç тултарнă. Кунта сăрапа квас пĕçерме салат та 5 пин тенкĕлĕх пур, анчах ку ĕçе халĕ те тума тытăнман. Çавăн пекех артелĕн Канаш хулинче атă пушмаксем юсамалли киоск уçмалла пулнă, ăна халĕ те организацилемен.

Куллен кирлĕ таварсем туса кăлармалли мастерскойра 11 рабочи ĕçлемелле, халĕ унта ĕçлеме 5 çын çеç илнĕ. Хуларипе ялти ĕççыннисем самовар трубисем, пуртă тата ытти япаласене ыйтаççĕ, анчах вĕсене мастерской туса кăлармасть.

Сталин ячĕпе тăракан артелĕн мастерскойĕ хăйĕн планне пĕтĕмĕшпе кăна тултарса пырать: Производство планĕ тăрăх, çулталăк хушшинче 650 штука катка туса кăлармалла пулсан, халĕ мĕнпурĕ те 4 катка кăна тунă. Шайкăсем тума пачах тытăнман. Пичкесем тумалли плана 11 процент çеç тултарнă.

Тепĕр 5—6 эрнерен колхозсем утă çулма тухаççĕ. Колхозсенче халĕ утă турттармалли рыдвансем, урапасем хатĕрлеме васкаççĕ. Пыл хурчĕ ĕрчетекен колхозсене вĕллесем кирлĕ. Анчах çак япаласене артельсем çителĕклĕ туса кăлармаççĕ. Сталин ячĕпе тăракан артелĕн «Дадан-Блатто» ятлă вĕллесене 400 штука туса кăлармалла пулсан, халĕ пĕтĕмпе те 20 штука çеç туса хатĕрленĕ. Рыдвансем пирки те çавнах каламалла. 70 штука вырăнне 12 штука çеç туса хатĕрленĕ.

И. К.

Промышленность вăйланса пырать

Советлă Литвара тир-сăранпа пиравăр промышленноçĕ хăвăрт ÿссе сарăлса пырать. Вильнюсри атă-пушмак артелĕн бази çинче атă-пушмак фабрики туса йĕркеленĕ. Апрель уйăхĕнче вăл 15 пин мăшăр ытла атă-пушмак туса кăларать.

Пиравăр промышленноçĕн предприятийĕсенчи рабочисен хисепĕ 7.600 çынран 11.600 çынна çити ÿснĕ. Пĕрремĕш кварталра планпа палăртнинчен 3,5 миллион тенкĕ чухлĕ нумайрах продукци туса кăларнă.

Колхоз базарĕсенче

Сталинградри колхоз базарĕсенче суту-илÿ нумай вăйланнă. Юлашки уйăх хушшинче базара илсе тухакан продуктсен хисепĕ 3—4 хут ÿснĕ. Какай, çу, çăмарта, пахча-çимĕç таврашĕ питех те нумай. Иртнĕ çултипе танлаштарсан базара çĕрулми нумай ытларах тухать. Продуктсен хакĕсем чылай чакнă. Какай, сĕт, кĕрпе, çĕрулми хакĕсем 2—3 хут йÿнелнĕ.

Выборгри юханшыв порчĕ. **Укерчĕк çинче:** пароходсем причал патĕнче тăраççĕ. Сылтăмра — «Волхоз» пароходăн капитанĕ С. А. Бобков тата унăн помощникĕ И. В. Григорьев.

Г. Чертов фото-ÿкерчĕкĕ (ТАСС).

Пĕр юрату историйĕ

Гриша П. çулталăк каярах пединститутран вĕренсе тухнă та, хăйĕн тăван районне — Первомайскине — ĕçлеме кайнă.

Тăрăшса ĕçлет çак çамрăк учитель, кулленех малалла пырать. Кĕçех ăна выдвижени йĕркипе çутĕç пайне ответлă ĕçе куçарнă. Кунта та вăл начар çын мар иккен.

...Пĕр илемлĕ кунхине Гриша çамрăк учительницăпа Оляпа паллашнă. Пĕри—район центрĕнче, тепри — ялта ĕçленĕ пирки çамрăк туссем тăтăшах тĕл пулма пултарайман. Çавăнпа вĕсем почтальонсем çине çĕнĕ нагрузка хушса хунă, — икĕ ял хушшинче час-часах çырусем çÿреме пуçланă.

Юлашкинчен Гриша хăйĕн йăваш кăмăллă тусне иккĕшĕ пĕрлешесси çинчен сĕнÿ панă. Кĕркуннехи анис сортлă панулми пек хĕрелсе кайнă хĕрача чылайччен шухăшласа тăнă, анчах хăй Гришăна юратнине пытарма пултарайман, — хăй каччăн сĕнĕвĕпе килĕшни çинчен пĕлтернĕ.

Çакăнпа истори вĕçленчĕ темелле ĕнтĕ, — икĕ çамрăк çын паллашнă, юратнă, савнă, унтан пĕрлешнĕ — сăмах та пĕтрĕ. Çук, историйĕ шăпах çакăнтан пуçланать.

Гришăпа Оля пĕрлешессе мĕнпур юлташĕсем, тантăшĕсем кĕтеççĕ, телейлĕхпе сывлăх сунаççĕ. Гришăн килĕнчи пĕртен пĕр çын — 70 çулхи амăшĕ хăйĕн пулас кинне тĕлĕкре çеç мар, тăр кăнтăрлах, куçне хупсанах, куракан пулнă.

Анчах пĕр çынĕ вара çак телейлĕ çамрăксене ĕмĕрлĕхе уйăрса ярас, вĕсен ĕмĕтне вăтамран татас тесе, темĕнле киревсĕр ĕç тума та хатĕр пулнă. Такам мар вăл,—Олян тăван ашшех пулать.

— Памастăп эпĕ тăван хĕре çав Гришăна! — тулхăрать вăл.

— Вот, пÿтсĕр, Михетер хĕраххи, — тесе ятлаççĕ ăна ялти çынсем. Анчах вăл ун çине çаврăнса та пăхмасть.

— Мĕншĕн çавтери лайăх каччăна хурлатăн. Вăл пурнăçра та, ĕçре те примерлă çын.

— Мĕн тăвăпăр ĕнтĕ, Гриша? Эпĕ атте сăмахĕ урлă кайма хăратăп, — тенĕ Оля.

Гриша та кулянна. Шухăшланă вĕсем, унтан пĕр саслăн пулса решени йышăннă.

— Вăл кирек мĕн калатăр, а эпир хамăр телее татмастпăр.

Вара Гриша хăйĕн тусне ашшĕпе пĕр тăван пиччĕшĕ патне ертсе кайнă. Пиччĕшĕпе инкĕшĕ çамрăксене ытамласа кĕтсе илнĕ.

— Эпир арлă-арăмлă пулнă ятпа ял кĕрлесе тăмалăх вечер ирттеретĕп, колхозник хăйĕн шăллĕнĕ мĕнле авлантарнине курса тĕлĕнччĕр,—тенĕ савăнăçлă пиччĕшĕ, усă кăмăллă Ахванис.

Вечера ирттермелли план çинчен сÿтсе-явма çеç тытăннă, çав самантра пÿрте Оля ашшĕ пырса кĕнĕ.

— А-а, ман ирĕк урлă качча кайма?! — тенĕ вăл. — Тĕнче курманнине кăтартăп.

Ахванисăпе арăмĕ тата Гриша тăна кĕрсе çитиччен, Матвеев хăйĕн хĕрне хулран ярса тытнă та, ăна куççулĕпе макăртсах килне сĕтĕрсе кайнă...

Унтанпа çур çул иртнĕ. Чунсăр Матвеев хăйĕн хĕрне кашни утăмрах йĕрленĕ. Анчах юрату вăл кирĕк мар мĕн, вĕрнипе вĕссе каймасть, вăрçнипе сирĕлмест. Кăçалхи Май уявĕн кунĕсенче Оля килне текех таврăнман, праçник куннех вĕсем Гришăпа иккĕшĕ регистрацине тăнă.

Матвеев Гришăн килне пыма шикленет пулас. Анчах вăл хăйĕн киревсĕр йăлине пăрахма шутламасть мĕн, çамрăк мăшăрсене хирĕç вĕчĕ тытса çÿрет. Оля, ашшĕнчен хăраса качча кайнă чух хăйĕн тумтирĕсене илсе кайма пултарайман. Пăшăрханать Оля, макăрать, тăван ашшĕ хĕрĕн ÿкĕтне кĕрессе шанать, анчах хыткăкар Матвеев хăйĕн тăван ачине хĕрхенме мар, çын вырăнне те хумасть.

Кам-ха вăл Матвеев? Тен çавтери тĕттĕм, культурăсăр çын пулĕ? Чăн та, çак асăннă киревсĕр тĕслĕх унăн культура çуккине лайăх кăтартать. Анчах ăна тĕттĕм çын теме çук, вăл пирĕн социализмлă общество пурнăçĕн правилисене ăнланма тивĕçлĕ çын. Матвеев — вăтам шкулта завхоз пулса ĕçлет, хăйне вăл ялти интеллигент, тесе шутлать.

Мĕне кирлĕ-ха ăна чунтан килĕштерсе пурăнакан çамрăксен ĕмĕтне татни? Ăна вăл уççăн калама хăю çитерейместь, анчах çав шухăш хыçĕнче унăн авалхи, тĕксĕм ĕмĕт—хăйĕн хĕрне качча парса мĕн те пулин туянса юлас ĕмĕт—пулмалла.

Н. ВОЛКОВ.

Спорт енĕпе тунă рекордсене çĕнетсе пырассишĕн

Комсомолпа профсоюз организацийĕсем тата спорт обществисем кăçал физкультура енĕпе массăллă ĕçсем чылай туса ирттерчĕç. Çак вăл обществăллă организацисем физкультура движенине сарса пырас ĕçе лайăхлатма тытăннине уççăнах кăтартса парать. Вăл организацисем ирттернĕ кроссем пирĕн республикăра физкультура ĕçне çĕнĕрен 50 пин çынна ытла явăçтарчĕç. Комсомолецсен гимнастикăллă ăмăртăвĕсене 31 пин çын хутшăннă. ГТО комплексĕн иккĕмĕш сыпăклă нормине йĕлтĕр енĕпе 5 пин çын панă. Çак тĕслĕхсем физкультура ĕçне татах та ăнăçлăн сарса пыма май пуррине кăтартса параççĕ.

Çуллахи сезон вăхăтĕнче пысăк задачăсем тăраççĕ. Комсомол, профсоюз организацийĕсен тата спорт обществисен пысăк ĕçсем туса ирттермелле. Физкультура ĕçне ĕççыннисене пиншерĕн явăçтарса пымалла. ГТО комплексĕн хĕллехи нормисене панă ĕççыннисене çуллахи нормăсене партарас пулать. Çуллахи сезон вăхăтĕнче спортсменсен мастерлăхне ÿстерсе пымалла. Спорт енĕпе халиччен тунă рекордсене çĕнетсе пырассишĕн кĕрешмелле.

Пирĕн республикăра тунă рекордсем, уйрăмах çăмăл атлетика енĕпе пĕтĕм Союзри рекордсенчен нумай кайра тăраççĕ. Арçынсенчен 200—400 метр хушши чупса Клементьев 1936 çулта рекорд тунă. Вăл 200 метра — 21,1 секундăра, 400 метра — 55,3 секундăра чупса тухнă. Пĕтĕм Союзри рекорд 200 метр хушши чупассипе — 21,6 секунда. 400 метра чупассипе — 48,6 секунда шутланать. Иртнĕ çулта Петров 3000 метра 9 минута та 35,5 секундăра чупса тухса республикăра рекорд тунă. Пĕтĕм Союзри рекорд 8 минута та 28 секунда шутланать. Çаксем ĕнтĕ чупас енĕпе темиçе çул каялла республикăра тунă рекордсем нумай кайра тăнине аван кăтартса параççĕ.

Арçынсенчен шалчапа тата ахаль чупса пырса сикес, çÿлелле сикес, диск, граната т. ыт. ывăтас енĕпе Феоктистов, Дунин, Платунов, Карецкий, Соболев, Ушаков юлташсем тунă рекордсем те пысăк мар. Вĕсем пĕтĕм Союзри рекордсенчен çавтери нумай кайра тăраççĕ. Сăмахран, 1939 çулта Дунин юлташ 165 сантиметр çÿллĕшне сикнĕ. Çак енĕпе пĕтĕм Союзри рекорд 195 сантиметр шутланать.

Хĕрарăмсенчен чупас, сикес, диск, граната ывăтас т. ыт. енĕпе тунă рекордсем нумайĕшĕ Гущина юлташа тивеççĕ. Анчах вăл рекордсене 1935 çултах тунă. Сăмахран, Гущина юлташ 500 метра 1 минута та 22,5 секундăра чупса тухса республикăра рекорд тунă. Çакăн хыççăн пилĕк çул иртнĕ. Апла пулин те, çав рекорд халĕ те республикăри рекордсен хисепĕнче тăрать. Рекордсем спорт ĕçне хĕрарăмсене сахаллăн хутшăнтарса пынине кăтартса параççĕ. Вунпĕр рекордран çиччĕшне пĕр çын туни çавăн çинчен калать. Комсомол, профсоюз организацийĕсем хĕрарăмсене физкультура ĕçне явăçтарас тĕлĕшпе сахал ĕçлеççĕ. Çавăнпа вĕсем хушшинче тунă рекордсем те кайра тăраççĕ.

Пирĕн республикăра шыв спортне сарса пыма нимĕнле чăрмавсем те çук. Эпир шыва кĕмелли вырăнсенчен çавтери пуян. Атăл, Сура, Энĕш, Унга т. ыт. юханшывсем спорт ĕçне сарса пыма май параççĕ. Анчах эпир çак условисемпе туллин усă курма тытăнман.

Шыв спорĕ енĕпе тунă рекордсен чылайĕшĕ «Спартак» спорт обществине тивеççĕ. Арçынсенчен шывра ишес тĕлĕшпе Иванов юлташ чи паха тĕслĕхсем кăтартнă. Вăл ирĕклĕ стильпе 100 метра — 1 минута та 13,8 секундăра, 50 метра гранатăпа—47,1 секундăра ишсе тухнă. Андреев юлташ брасс стилĕпе ишес, Етĕрнери педучилищĕре вĕренекен студент Новиков юлташ ирĕклĕ стильпе ишес тĕлĕшпе паха тĕслĕхсем кăтартнă. Хĕрарăмсенчен Николаева лайăх тĕслĕхсем кăтартнă. Çак юлташсем республикăра малти вырăна тухнă пулин те, пĕтĕм Союзри рекордсенчен кайра тăраççĕ. Шыв спорчĕ енĕпе «Спартак» обществисĕр пуçне ытти обществăсем пачах ĕçлемеççĕ. Кăçалхи сезон çак çитменлĕхе пĕтерме пулăшмалла. Пирĕн республикăра шыв спорчĕ паллă вырăн йышăнса тăмалла.

Спорт вăййисенчен футбол çинче чарăнса тăрас пулать. Пирĕн республикăра футбол вăййин тактики тата техники кайра тăрать. «Динамо» обществин Улатăрти команди республикăра, «Спартак» команди Шупашкар хулинче малти вырăна тухнă. Анчах вăл командăсем те футбол вăййин тактикине çĕнетсе пымаççĕ. Шупашкарта кăçал пулса иртнĕ пирвайхи вăйăра вăл командăсем çĕннине нимĕн те кăтартаймарĕç. «Динамо» команди чи лайăх футболистсене пухнă пулин те, вăйă тактики енчен мала кайни курăнмарĕ.

Пирĕн республикăра тунă рекордсем пахалăх енчен кайра тăни рекордсменсемпе физкультурниксем хушшинче çителĕксĕр ĕçленинчен килет. Физкультурăн вырăнти коллективĕсем спорт секцийĕсенчи, группăсенчи, командăсенчи вĕренÿ ĕçне вăйлатса пырассишĕн тăрăшмаççĕ. Тренировкăсене йĕркеллĕ ирттермеççĕ. Çакăн пирки физкультурниксем ăмăртусене хатĕрленмесĕрех тухаççĕ.

Спорт мастерĕсем М. Гущина, С. Бурашников тата Т. Петров юлташсем юлашки çулсенче хăйсен рекорчĕсене çĕнетсе пыма тытăнчĕç. Физкультурник Ушаков юлташ та тăрăшса вĕренсе пырса, пысăк çитĕнÿсем турĕ. Вăл граната ывăтас енĕпе Совет Союзĕн чемпионĕ ятне илме тивĕçлĕ пулчĕ. Çак юлташсем пек хăйсен пултарулăхне ÿстерсе пыракан физкультурниксем ытла та сахал шутланаççĕ. Çавăнпа рекордсене çĕнетесси кая юлса пырать.

Хăшпĕр рекордсем çамрăк ачасем тунă рекордсенчен те кайра тăраççĕ. 1937 çулта Феоктистов юлташ 602 сантиметр тăршшĕ сиксе республикăра рекорд тунă. 14—15 çулхи ачасен пĕтĕм Союзри рекорчĕ 622 сантиметр шутланать. Апла пулин те вăл рекорда çĕнетессишĕн тăрăшмаççĕ. Уйрăм спортсменсем — Платунов, Никитин т. ыт. юлташсем çав рекорда çĕнетме пултараççĕ. Ăмăртусене хатĕрленмесĕр тухни кăна чăрмантарать.

Физкультура организацийĕсен спорт енĕпе массăллă ăмăртусем ирттерес ĕçе сарса пымалла. Вăл ăмăртусене кашни колхозра, кашни шкулта тата кашни предприятинче ирттермелле. Хăшпĕр коллективсем ăмăртусене нумайрашпа палăрса тăракан физкультурниксене кăна тăратаççĕ. Малтан тĕплĕн хатĕрленмесĕр ăмăртусем ирттерни те пулнă. Çакăн пирки иртнĕ çулта республикăри спартакиадăра уйрăм участниксем çăмăл атлетика енĕпе ГТО комплексĕн нормисене те парайман. Кăçалхи сезонра вăл çитменлĕхе хисепе илсе ĕçлемелле.

Шкул ачисем хушшинче те физкультура ĕçĕ çителĕксĕр пырать. Спорт обществисем шкулсене сахал пулăшаççĕ. Шкул ачисем тунă рекордсем кайра тăраççĕ. Граната ывăтас енĕпе пирĕн республикăра тунă ачасен рекорчĕ 46 метр ытларах кăна, пĕтĕм Союзри рекорд 71 метр та 30 сантиметр шутланать. Шкулсенчи физкультура работникĕсем хăйсен ĕçне начар пĕлеççĕ. Шупашкарта физкультура работникĕсем хатĕрлекен шкул иккĕмĕш çул ĕçлет ĕнтĕ. Унтан вĕрентсе кăларнă спортсменсем хăйсен пултарулăхне ÿстерес тĕлĕшпе сахал ĕçлеççĕ.

«Учитель» спорт обществи шкулсене пысăк пулăшу пама тивĕçлĕ. Вăл общество шкулсене кирлĕ пек пулăшса пыма тытăнман. Çак общество халиччен массăллă ăмăртусенче те республикăра малти вырăнсене йышăнса пынă. Юлашки çулсенче спортăн пĕр енĕпе те малта пымасть. Спорт ĕçне сарса пыма физкультура инвентарĕсем тата оборудовани те пур. Çаксемпе туллин усă курни çук.

Кăçалхи çуллахи спорт сезонĕ пирĕн рекордсене пĕтĕм Союзри рекордсен виçине çитерме пулăшмалла. Комсомол, профсоюз организацийĕсен тата спорт обществисен рекордсене çĕнетес тĕлĕшпе ытларах ĕçлемелле.

Н. ЕНЬЧИКОВ.

Ĕç вăйĕ çитмест-и кунта?

Тĕпçĕрти «Кулебакский металлист» колхоз иртнĕ çуркунне 1,5 гектар çине хăмла аврисем лартса хăварнă. Кăçал кунта пĕрремĕш хут хăмла пухса илмелле. «Росхмель» Чăваш республикинчи конторипе тунă договор тăрăх, кĕркунне государствăна 3 центнер хăмла памалла.

Хăмла лартса ӳстерни колхоза пысăк усă парасса ĕмĕтленеççĕ малта пыракан колхозниксем. Участок çине юпасем лартса тухма тытăннă, çак кунсенчех пралуксемпе шнуроксем карас ĕç пуçланать. Ĕç нумай.

— Пилĕк пин тĕп ытла шăтрĕç хăмла тунисем, çак кунсенчех вĕсен маткисене касса тухмалаччĕ, анчах ĕç вăйĕ çитмест, ниепле те ĕлкĕрейместпĕр, — тет хăмла ĕçĕн бригадирĕ.

Чанах та ĕç вăйĕ çитмест-и ха кунта?

Тӳрĕ ĕçлехен колхозниксем каланă тăрăх, колхозра ĕç вăйĕ çителĕклипех пур. Анчах та хăшпĕр колхозниксем ĕçе хутшăнмаççĕ. Хальхи вăхăтра хăмла пахчинче кашни кунах 30—40 çын ĕçлемелле. Майăн 27-мĕшĕнче юпасем лартнă тата шăтăксем чавса хатĕрленĕ çĕре 15—17 колхозник кăна тухнă.

Ял хушшинче вăй-питти çамрăксем ахаль çӳренине час-часах курма пулать кунта. Эпир яла пынă чухне лавка умне çамрăксем пухăнса тăнă. Бригадир Григорьев юлташ Т. Александрова ĕçлеме тухма ыйтрĕ. Анчах та вăл ĕçе тухма килĕшмерĕ. Кунта дисциплинăна çирĕплетессишĕн тăрăшмаççĕ.

ÇĔРПУ. (Хамăр корр.).

Йышлă чăх-чĕпсемшĕн

ÇĔРПУ. «Шумашар» колхоз чăх-чĕпсем йышлă усрассишĕн тăрăшать.

Чăх-чĕп ферминче 27 чăх. Колхоз кăçал май уйăхĕнче инкубаторпа кăларнă чĕпсенчен 100 чĕп туянчĕ. Кунсăр пуçне колхозра та чĕпсем кăлараççĕ. Чăх чĕпсене пăхма М. Романова тата Е. Егорова колхозницăсене çирĕплетнĕ. Вĕсем чĕпсене лайăх пăхаççĕ. Шур тăм е известь, хăйăр чăхсене пит те кирлĕ. Кунта чăхсене кашни кунах шур тăм, хăйăр сапса параççĕ.

Колхозниксем те кашниех 15—20 чăхран кая мар усраççĕ. К. Петров, М. Григорьев, Е. Матвеев колхозниксем чăх-чĕпсем нумай усраççĕ. Вĕсем государствăна çăмарта памалли обязательствăна тахçанах тултарнă.

Ив. МИХАЙЛОВ.

Шыраççĕ, анчах...

Хăшпĕр машинно-тракторнăй станцисенче комбайнерсем тата вĕсен помощникĕсем çитмеççĕ. Çĕрпӳ МТС-не комбайнерсемпе вĕсен помощникĕсем 22 çын кирлĕ.

Иртнĕ çулта ĕçленĕ комбайнерсем саланса пĕтнĕ. Çĕрпӳ МТС дирекцийĕ çак комбайнерсем ăçтине пĕлмест.

(Хасатран).

Г. Харлампьев ӳкерчĕкĕ.

— Шыратăп-шыратăп, анчах таврара нимĕнех те кураймастăп. Ăçта кайса кĕнĕ-ши вĕсем...

Çĕнĕ законăн вăйĕ

Кăнтăрла тĕлĕнче колхозниксем хăйсен килĕсенче, кӳршĕсем патĕнче Мускавран радио итлеме пухăннă. Колхозниксем тăван Мускав сассине итленĕ, вĕсем Пĕтĕм Союзри ялхуçалăх выставки уçăлнине итлеме хатĕрленнĕ. Ялта вăтăр килте радио пур, кашни килтех вуншар, çирĕмшер çын пухăннă.

Пĕтĕм Союзри ялхуçалăх выставки калаçма пуçласан, кашниех тимлĕн итленĕ, ăнланма тăрăшнă. СССР Çĕрĕç Халăх Комиссарĕ Бенедиктов юлташ, ялхуçалăхĕн çĕнĕ çитĕнĕвĕсем, çĕнĕ, чаплă çынсен ĕçĕсем çинчен каласа пачĕ. Вăл колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлемелли çинчен йышăннă постановлени питĕ паха документ пулса тăни çинчен каларĕ.

Чугунçул хĕрринчех ларать Çавалкас-Хирпуç ялĕ. Ял çумĕпех Çавал шывĕ юхса выртать. Тăмлă та хăйăрлă çĕр çинче нихçан та тырă лайăх пулман. Колхозлă, коллективлă ĕç çак çĕре те çĕнетрĕ. Колхоз председателĕ, Хĕрлĕ Çарта пограничник пулнă Прокопий Иванович Иванов, выставкăна кайса килсен, пĕтĕм колхоз ĕçĕ çине çĕнĕлле пăхма пуçларĕ, вăл çĕршывăн чыслă çыннисен опычĕсене хăйсен колхозне те куçарма пуçларĕ. Выставка колхозниксене çĕре лайăх, тарăнтарах сухалама, ăна лайăх çемçетме, нумайрах удобренисем пама вĕрентрĕ. Колхозра ялан ĕçлекен тата ефремовла звеносем организацилеççĕ. Геолого-минералогически наукăсен кандидачĕ Игнатий Ильич Афанасьев стахановла шкул уçать. Унта вăл лекцисем вулать, колхоз кадрĕсене вĕрентет. Колхоз 1940 çулта вăйлă тырпул туса илет. Кашни гектартанах 120 пăт тырă туса илнĕ. Вăл сахал тырă мар, кун пек тырă туса илнине колхозра никам та астумасть.

Анчах çакă та çителĕклĕ мар-ха, çĕртен татах та ытларах тырă туса илме пулать. Ăна колхозри стахановецсемех кăтартса параççĕ. Анна Герасимова звени хăйĕн участокĕсенче халиччен пулман тырă туса илнĕ. Кашни гектартан 334 шар пăт сĕлĕ, 330-шар пăт тулă туса илнĕ унăн звени. Пелагея Шмыкова сичĕ çул хушши махорка туса ӳстерет. Иртнĕ çулта вăл хăйĕн участокĕнче рекордлă тухăçлă махорка туса илнĕ — гектартан 69 центнер пухса кĕнĕ.

Колхозра халĕ пысăк хаваслăпха ĕçлеççĕ.

— Çĕнĕ закон пурне те ура çине тăратрĕ, — каласа парать пире колхоз председателĕ Прокопий Иванов, — çĕнĕ законăн вăйĕ ытла та пысăк.

Колхозниксем çуракине ăнăçлăн иртterни çинчен мăнкăмăллăн каласа параççĕ. Комсомолец-бригадир Никифор Герасимов çапла калать:

— Çанталăк пĕрре те лайăх тăмарĕ кăçал: çумăр çăвать, пĕрмай йĕпе тăрать. Кун пек чухне ĕçлеме пĕлни кирлĕ. Çумăр иртсе каять, çав минутăрах колхозниксем уя тухаççĕ. Сӳрелеме май килсен сӳрелетпĕр, акма май килсен акатпăр е сухалатпăр. Кăçал пур колхозниксем те лайăх ĕçлеççĕ. Çуракине 6 кунта пĕтертĕмĕр. Тулă, сĕлĕ вăрлăхĕсене пĕтĕмпех яровизацилесе акнă. Кĕрхи тырăсене минераллă удобренисемпе апат патăмăр.

Иккĕмĕш бригада та лайăх ĕçлет. Вăл та çуракине 6 кунтах пĕтернĕ.

Уйра та, махорка рассадисем патĕнче те, фермăра та, колхозниксем килĕнче те çĕнĕ закон çинчен калаçаççĕ. Агитаторсем колхозниксене ĕçшĕн хушса тӳлесси çинчен уйра та, килĕсенче те ăнлантарса параççĕ.

Колхозра пуçламĕш парторганизаци çук, колхоз председателĕ Прокопий Иванов комсомолец, иртнĕ çулта вăл парти кандидатне кĕнĕ. Уйрах е кăнтăрлахи канура вĕсем агитатортан пурин çинчен те ыйтса пĕлме пултараççĕ. Комсомолец Николай Алексеев иккĕмĕш бригадăра сеяльщик, вăл ĕçре пример кăтартать. Вăл пурне те хăй пек ĕçлеме хавхалантарать. Вĕсен сеялки çуракинче лайăх ĕçлерĕ, ĕç нормине 130 процент таран тултарса пырать. Вăл колхозра «Стахановец» хаçат редакторĕ. Çак хаçат Пĕтĕм Союзри ялхуçалăх выставкин участникĕ. Вăл агитаци ĕçĕнче радиопа усă курать, пĕрле пухăнса радио итлессине йĕркелет.

Пĕрремĕш бригадăра агитатор пулса бригадир комсомолец Никифор Герасимов ĕçлет. Вăл кашни кун колхозниксемпе пĕрле, кашнин ĕçне лайăх пĕлет. Вăл вăйлă тырпулшăн çулăмлăн агитацилет.

Унăн бригадин акса хăварнă тырă 81,45 гектар, колхоз правленийĕ панă план тăрăх, бригадăн гектартан 16,20 центнер туса илмелле. Бригада кăçал гектартан 23 центнер тырă туса илме обязательство илнĕ. Иртнĕ çулта бригада гектартан 20,83 центнер туса илнĕ. Бригада хăй обязательствине пурнăçласан хушса тӳленĕ шучĕпе çес 138,46 центнер тырă илет. Михаил Козлов звени 3 гектар урпа акнă. Унăн звенин гектартан 20 центнер урпа туса илмелле. Звено гектартан 40 центнер тырă туса илме пулнă. Çапла вара ĕçшĕн хушса тӳленипех 15 центнер урпа илме пултараççĕ. Пĕр звенора 10 çын. Кашни колхозниках 1,5 центнер урпа илме пултарать.

Махорка ӳстерекен Пелагея Шмыкова звени кăçал пĕр гектар çинче 110 центнер, икĕ гектар çинче 70-шер центнер махорка туса илме пулнă. План тăрăх звено гектартан 18,20 центнер махорка туса илмелле. Çапла вара звено план тăрăх пĕтĕмпе 54,6, центнер туса илмелли обязательствăна пурнăçласан пĕтĕмпе 250 центнер махорка туса илет: махоркăна государствăна панăшăн тухакан преми-надбавкăсене шутласан колхоза пĕтĕмпе 25.329 тенкĕ те 38 пус параççĕ. Çак укçаран звенона çурри параççĕ. Звенора 8 çын, кашни колхозниках 1583 тенкĕ илме пултарать, иртнĕ çулта звено пĕтĕмпе 177 центнер махорка панă. Пелагея Шмыкова хăех преми-надбавка шучĕпе 900 тенкĕ илнĕ.

Уйхирсенче хĕрӳ ĕç пырать. Колхозник Алексей Скворцов çуракинче сухаç пулса ĕçленĕ. Кăçал вăл 132 ĕçкунĕ тунă та ĕнтĕ. Петр Алексеев—сеяльщик, вăл колхозра тăрăшса ĕçлет. Унăн 184 ĕçкунĕ.

Хĕвел вăрмана анса çухалать. Яла каçхи тĕттĕм ӳкет. Ялта халĕ лăпкă. Лăпкăн юхать ял çумĕпе Çавал шывĕ. Колхозăн кунта шыварманĕ. Пĕвере пулăсем те нумай. Анчах çав шывпа сахал усă кураççĕ-ха колхозниксем.

Колхозниксен ĕмĕчĕ — кунта гидроэлектростанци тăвасси, яла Ильич лампи çутине кĕртесси.

Çак шухăшсене, ĕмĕтсене выставка, колхоз университечĕ парать. Выставкăра вĕренеççĕ, кунта Çавалкас Хирпуçĕнчен те иртнĕ çулта колхоз председателĕ Прокопий Иванов, бригадирсем Никифор Герасимов, Варлам Шмыков пулнă. Иртнĕ çулта колхоз выставка участникĕ пулнă, Прокопий Иванов та выставка участникĕ пулма тивĕçлĕ пулнă. Кăçал выставка участникĕсем колхоз çеç мар, кăçалхи участниксем: Прокопий Иванов, бригадирсем—Никифор Герасимов, Варлам Шмыков, звеноводсем—Алексей Кукша, Пелагея Шмыкова. Килес çул выставкăн участникĕсем тата та ытларах пулĕç.

Евг. ЕФРЕМОВ.

Çĕпĕрти чăваш колхозĕсенчен пĕри

КИСЕЛЕВСК. (Новосибирск облаçĕ). Михайловка ялсоветĕнчи «Хĕлхем» колхозра пĕтĕмпех Тăвай районĕнчен куçса килнĕ чăвашсем. Ку колхоз — Киселевски районра пысăк колхозсенчен пĕри пулса тăрать. «Хĕлхем» колхоз ялхуçалăх ĕçĕсене кашни çулах ăнăçлăн туса пырать. Халĕ ку колхозра куçса çӳрекен Хĕрлĕ ялавсем виççĕ: пĕрне район, тепĕрне — МТС, виççĕмĕшне — ялсовет панă.

«Хĕлхем» колхоз виçĕ колхозпа — Сталин ячĕпе тăракан колхозпа, Калинин ячĕпе тăракан колхозпа тата «Огонек» колхозпа ăмăртать. Ăмăртура «Хĕлхем» колхоз малта пырать.

Колхоз халĕ ака планне пĕтĕмпех тултарнă. Районра 46 колхоз. «Хĕлхем» колхоз уйхир ĕçĕсенче малти вырăна йышăнса пырать. Халĕ пахча-çимĕçсем лартаççĕ.

И. ЯСТРЕБОВ.

Малта пыракан колхозсенчен юлмалла мар

Пирĕн республикăра чылай колхозсем государство умĕнчи обязательствăсене вăхăтра тултарса пыраççĕ. Республикипе халь 50 колхоз ытла 1941 çулшăн аш-какайпа сĕт-çу парса татнă. Ялхуçалăх продуктисен заготовкин планне тултарас тĕлĕшпе те лайăх ĕçлекен ялсоветсем сахал мар. Çак ялсоветсемпе колхозсенче заготовка ĕçне куллен ертсе пыраççĕ, ĕççыннисем хушшинче массăллă ăнлантару ĕçне тимлĕн туса пыраççĕ. Вăрнар районĕ аш-какай хатĕрлевĕн иккĕмĕш квартал планне тултарассипе республикăра малти ретре пырать. Сĕт-çу обязательствин планне тултарас тĕлĕшпе çиччĕмĕш вырăна тухрĕ. Заготовкăпа ĕçлекен А. Давыдовпа Т. Муравьев юлташсем хăйсен заданийĕсене ăнăçлăн тултарса пыраççĕ. Вĕсем иртнĕ çулта та начар ĕçлемен, çавăншăн вĕсене иккĕшне те «отличник заготовок» значокпа наградăланă. Сĕнтĕр райуполнаркомзагĕн Васькинпа Тямин агенчĕсем те хăйсен ĕçĕсене тимлĕн туса пыраççĕ.

Государство умĕнчи обязательствăсене тултарас тĕлĕшпе лайăх ĕçлекен ялсоветсемпе колхозсен хисепĕ ӳссе пынă хушăрах, хăшпĕр районсенче заготовка ĕçĕ пачах çителĕксĕр пулса пырать. Йĕпреç районĕ аш-какай хатĕрлес плана пĕр декадăра та тултарса пымасть. Çапла вара, майăн 20-мĕш тĕлне Йĕпреç районĕ аш-какай хатĕрлевĕн иккĕмĕш квартал планне мĕнпурĕ те 9,8 процент çеç тултарнă. Çавăн пекех Елчĕк районĕ те аш-какай хатĕрлевĕн иккĕмĕш квартал планне 11,1 процент, Чкаловски — 13 процент, Етĕрне — 14,7 процент çеç тултарнă.

Сĕт-çу пухас тĕлĕшпе Пăрачкав, Чкаловски, Куславкка районĕсем республикăна каялла туртса пыраççĕ. Çак районсем çулталăк планне 17 процент çеç пурнăçланă. Уйрăмăнах единоличник хуçалăхĕсем хушшинче сĕт-çу пухассине тивĕçлипе организацилемен.

Етĕрне районĕнчи хăшпĕр колхозсем халиччĕнех государствăна аш-какай пама тытăнман. Палтай ялсоветĕн председателĕ Н. Уткин юлташ хăй те государствăна пĕр килограмм аш-какай паман. Çак ялсоветри колхоз председателĕ Г. Мардарейкин юлташăн малтанхи недоимкăсем пур. Шупашкар районĕнчи «1-ое Мая» колхоз халĕ çеç пĕрремĕш кварталшăн сĕт пама пуçланă. Пăрачкав районĕнчи «Правда» тата Карл Маркс ячĕпе тăракан колхозсем те хăйсен обязательствисене вăхăтра тултарма васкамаççĕ.

Етĕрне районĕнче государствăна аш-какай тата сĕт-çу парса татманнисен шутĕнче—почта начальникĕ Ф. Малов, Изамбаеври вулав çурчĕн заведующийĕ А. Васильев юлташсем тăраççĕ.

Çак тĕслĕхсем ĕнтĕ вырăнсенче заготовка ĕçне çителĕксĕр организацилени çинчен калаççĕ.

Ялхуçалăх продуктисене хатĕрлес ĕçе вăйлатас тĕлĕшпе халех вырăнсенче конкретлă мерăсем йышăнмалла. Государствăна аш-какай тата сĕт-çу памалли обязательствăсене колхозсем, колхозниксем, единоличниксем тата рабочисемпе служащисем мĕнле пурнăçа кĕртсе пынине тĕплĕн тĕрĕслесе тăмалла. Хăйсен обязательствисене тултармасăр тăракан хуçалăхсем пирки халех тивĕçлĕ мерăсем йышăнни кирлĕ.

Д. МИТЬКОВ.

Пушартан сыхланаççĕ

ТĂВАЙ. Тенеялĕнчи пушар дружини тăрăшнипе кашни хуçалăх пушар инвентарĕсем хатĕрленĕ. Дружинăра 32 член. Вĕсем колхозниксем хушшинче пушартан сыхланас тĕлĕшпе тумалли мероприятисем çинчен калаçусем ирттереççĕ.

Пушартан сыхланас енĕпе колхозниксемпе колхозницăсем ялта тăватă пĕве турĕç.

И. НИКОЛАЕВ.

СОВЕТСКОЕ. Юманайĕнчи «Большевик» колхозри пушар дружини çăва тухнăранпа хăйĕн ĕçне чылаях лайăхлатрĕ. Пушар сӳнтермелли инвентарьсем юсавлă, талăкĕпех хурал тăрассине организациленĕ.

Дружина членĕсем кăмакасене тăтăшах тĕрĕслесе тăраççĕ.

В. АНДРЕЕВ.

Çĕртме сухи çинчен

Чăваш республикинче кĕрхи тырăсем тĕп культурăсем шутланаççĕ. Çитес çулта пысăк тухăçлă кĕрхи тырăсем туса илесси çĕртме сухине пысăк пахалăхпа туса хăварнинчен килет. Çавăнпа та çитес çулхи вăйлă тырпулшăн кĕрешĕве халĕ пуçласа ямалла.

Ялхуçалăхĕнче малта пыракансен, пысăк тухăçлă тырпул мастерĕсен агротехника системинче кĕркунне туса хăваракан хура çĕртме сухи пысăк вырăн йышăнса тăрать. Пирĕн республикăри колхозсенче тырпул тухăçлăхне ӳстерес тĕлĕшпе хура çĕртме сухи туни аван, анчах ирхи çĕртме сухи те анлăн сарăлнă.

Çĕртме сухин задачи — уйхире çумкурăксенчен тасатасси, тăпрара ытларах нӳрлĕх пухасси, çавна май тăпрара ӳсен-тăрансене çитĕнме кирлĕ питательнăй япаласене нумайрах пухасси пулать. Çак задачăсене çĕртме сухин агротехникине пăхăнса ĕçленипе татса пама пулать. Стахановецсем çĕртме сухи участокне, вăл çумкурăклă пулнине, çанталăка тата тăпра мĕнле пулнине кура пăхса тăраççĕ.

Кĕркунне тунă хура çĕртме сухине çуркунне тăпран çиелти сийĕ типсенех 1—2 хутчен сӳрелемелле. Çакна астăва тытмалла: сӳрелеме кая юлни тăпрана нумай типĕтет. Маларах акакан тĕштырăсене акассинчен ĕç вăйĕ пушансанах хура çĕртме сухине тепĕр хут 16—18 сантиметр тарăнăш сухаламалла, пĕр хутчен сӳрелемелле. Кун пек чухне, сухалас умĕн тислĕк тата ытти удобренисем тăкмалла. Малашне вара, çу вăхăтĕнче хура çĕртме, çавнашкалах ирхи çĕртме сухи участокĕсене кăпăшка тата çумкурăксенчен таса тытса тăмалла.

Ирхи çĕртме сухине тума мĕнле пулсан та ирттерех, тĕштырăсене акса пĕтерсенех пуçăнмалла, май пур чухне çураки пынă вăхăтрах сухаламалла. Чăваш республикин условийĕнче таса çĕртме сухине май уйăхĕнче туса пĕтермелле.

Хăшпĕр колхозсенче çĕртме сухи тунă вăхăтра агротехника правилисене пăснине кăтартса хăвармалла. 1939 çулта кĕрхи тырă калчисем пĕтни, нумай чухне, çĕртме сухи тунă вăхăтра агротехника правилисене пăснинчен килнĕ. Чи пысăк çитменлĕхсем вĕсем — питĕ кая юлса сухалани, сухаланă хыççăн нумай вăхăт хушши сӳрелемесĕр выртарни, ăшăх сухалани, çу вăхăтĕнче çĕртме сухи участокĕсене кирлĕ пек пăхса тăманни, акас умĕн участока тепĕр хут çемçетессипе кая юлни.

Çĕртме сухине агротехникăна пăхăнса тумалла, сухалама кая юлмалла мар. Çуркунне тăпрана сухалама çăмăл, тăпра хăвăрт тĕпренет, çавна май вăл кăпăшка, структурăллă пулать. Кунсăр пуçне çĕртме сухине ирттерех туса пăрахсан, тăпран çавăрса пăрахнă сийĕ, кая юлса сухаланипе танлаштарсан, сахал типет.

Çĕртме сухине предплужниклĕ плугсемпе 20—22 сантиметр тарăнăш сухаламалла. Сухаламалли сий ăшăх пулнă çĕрте, çав сие тарăнлатса сухалас пулать. Çакна палăртмалла: пирĕн республикăри машинно-тракторнăй станцисем çĕртме сухине тунă чухне предплужниксемпе начар усă кураççĕ. Çав вăхăтрах предплужниксем çумкурăксене пĕтерес çĕрте пысăк вырăн йышăнса тăраççĕ. Тракторăн кашни плугĕ предплужниксемпе ĕçлетĕр.

Хăшпĕр колхозсенче çĕртме сухине сухаланă хыççăн çийĕнчех сӳрелемесĕр нумай вăхăт хушши вырттараççĕ, çавна май тăпрари нӳрлĕхе усăсăр пĕтереççĕ. Тракторпа сухаланă чухне сӳре трактор плугĕсем хыççăн пымалла, лашасемпе сухаланă чухне унăн хыççăнах сӳрелемелле.

Уйрăм вырăнсенче трактор хыçне йывăç сӳресем кăкарса яраççĕ, çакăн пек тумалла мар, зигзаг сӳресемпе усă курмалла.

Стахановецсем ирхи çĕртме сухи участокĕсем çине ытларах удобренисем кăларма тăрăшаççĕ. Сухалас умĕн мĕнпур тислĕке уя кăлармалла, ăна пĕр тикĕс сапаласа, çийĕнчех сухаламалла. Тислĕке пĕр тикĕс сапалас тесен, участока пĕр пек клеткăсене пайламалла. Çав клеткăсем çине пĕр шайпа тислĕк сапаласа тухас пулать. Çĕртме сухи участокĕ çине çĕрсе çитнĕ тислĕк тăксан аванрах, улăмлă тата çĕрсе çитмен тислĕк тăпрана типĕтет, тăпрапа начар хутшăнать. Тислĕке мĕн тарăнăш тăпрапа витĕнтересси тислĕк тата тăпра пахалăхĕнчен килет. Йывăр тăпра çинче ирхи çĕртме сухине 20—22 сантиметр тарăнăш сухаланă чухне, тислĕке çавăн тарăнăшех тăпрапа витĕнтерме кирлĕ мар, 16—18 сантиметр тарăнăш кăна витĕнтермелле.

Ирхи çĕртме сухи участокĕ çине тислĕк е торф тăкнипе пĕрлех, кашни гектар пуçне 5—7 центнер фосфорит çăнăхĕ тăкмалла. Фосфорит çăнăхне тислĕкпе пĕр вăхăтра тăксан, вăл хăвăртрах ирĕлет, фосфор ӳсен тăрансемшĕн лайăхрах усă курмалла пулса çитет.

Малашне вара çĕртме сухи участокне çумкурăксенчен тасатса тăмалла. Çĕртме сухи тусан, каярахпа çумкурăксем шăтса тухаççĕ. Çумкурăксене пĕтерес тата вĕсен тăпрари вăррисене шăтса тухма пулăшас шутпа 8—10 сантиметр тарăнăш лущени е культиваци тумалла. Çу вăхăтĕнче çумкурăксем шăтса тухнине тата тăпрана кура 3—4 хутран кая мар лущени е культиваци тума кирлĕ. Паллах, участок ытлашши çумкурăклă пулсан, вĕсен хисепне ӳстермелле.

Çанталăк уяр тата шăрăх тăнă чухне лущенине отваллă плугсемпе тăвас вырăнне культиваци тумалла. Çавнашкалах уяр çанталăкра лущени е культиваци тăвассин хисепне чакарас пулать.

Нӳрĕ çанталăк тăнă чухне çу вăхăтĕнче 3—4 хутран кая мар лущени е культиваци тумалла. Ун пек чухне кашниннех 2—3 сантиметр таран малтан сухаланинчен тарăнлатса пымалла. Çавнашкалах нӳрĕ çанталăкра çĕртме сухине тислĕк тăкса тепĕр хут сухалани лайăх результатсем парать. Иккĕмĕш хут сухалассине кĕрхи тырăсене акас умĕн 20 кун маларах ирттермелле. Малтан тислĕк тăкнă пулсан, вара çав тислĕке тăпрапа лайăхрах хутшăнтарас тесе иккĕмĕш хут сухаланă чухне малтанхи пекех тарăн сухаламалла.

Уяр çанталăк тăнă чухне тăпрари нӳрлĕхе сыхласа усрас тесен иккĕмĕш хут сухалама кирлĕ мар, культиваци кăна тумалла.

Агрономсем: **В. ОРЛОВ.**
С. МИХАЙЛОВ.

Комсомольски районри госсорто-участок.

Комсомольски районри Шмидт ячĕпе тăракан колхоз садне улмаçырла йывăççисем 2.250 тĕп лартнă, питомникре çамрăк йывăççем 10 пин тĕп шутланаççĕ. ӲКЕРЧĔК ÇИНЧЕ: улмуççи лартаççĕ.

К. КОСТИН фото-ӳкерчĕкĕ.

Заем облигацийĕсене подписчиксене ăнăçлăн парса пĕтермелле

Совет правительстви кăларакан государство заемĕсене пирĕн çĕршыври ĕççыннисен анлă массисем, пĕр çын пек пĕр кăмăллă пулса, ырласа кĕтсе илеççĕ. Заема кашни çулах правительство кăларнинчен нумайрах çыранаççĕ. Иртнĕ çулта Виççĕмĕш Пятилетка (виççĕмĕш çулти кăларăм) Заема палăртнă суммăран ирттерсе 1 миллиард та 433 миллион тенкĕ нумайрах çыраннă. Çак заема Чăваш республикинче 243 пин çын ытла çыраннă.

Пирĕн çĕршыври ĕççыннисем государство заемĕсене ытларах та ытларах çырăнса пыраççĕ. Ĕççыннисем заемсенчен илекен доходсем те ӳссе пыраççĕ. Сталинла икĕ пятилетка çулĕсенче ĕççыннисем заемсенчен 5 миллиард та 100 миллион тенкĕ ытла доход илнĕ. Виççĕмĕш пятилеткăн виçĕ çулĕ хушшинче Совет Союзĕнчи халăха заемсем тăрăх 2 миллиард тенкĕ ытла тӳленĕ, 1941 çулти 4 уйăх хушшинче—413 миллион тенкĕ ытла. Пирĕн Чăваш республикинчи ĕççыннисем виççĕмĕш пятилеткăн 3 çулĕ хушшинче заемсенчен 4 миллион та 524 пин тенкĕ доход илнĕ. Çак доходсем ӳссех пыраççĕ. 1940 çулта пирĕн республикăри ĕççыннисене заемсем тăрăх 1.999 пин тенкĕ тӳленĕ пулсан, кăçалхи 4 уйăх хушшинчех 1 миллион ытла тенкĕ тӳленĕ.

Ĕççыннисем хушшинче государство заемĕсем ăнăçлăн сарăлни финоргăнсемпе перекет кассисем çине, госкредитпа перекет ĕçне пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен комиссисем çине пысăк та ответлă ĕç хурать: заем тытса тăракан миллионшар çынсем хушшинче лайăх ĕçлес пулать, тӳленĕ облигацисене подписчиксене алла вăхăтра парас пулать.

Хальхи вăхăтра перекет кассисем Виççĕмĕш Пятилетка (виççĕмĕш çулти кăларăм) Заем тăрăх расчетсем туса пĕтереççĕ, облигацисене подписчиксен аллине пама предприятисене, учрежденисемпе организацисене, финотделсен налог агенчĕсене параççĕ.

Нумай районсенче — Хĕрлĕ Чутай, Вăрнар, Кувакино, Чкаловски районсемпе ытти районсенче облигацисене пĕтĕмĕшпех подписчиксене парса пĕтернĕ. Çак районсенче заем облигацийĕсем выляса илнине тĕрĕслес ĕçе организацилеççĕ, выигрышсене палăртма пулăшаççĕ. Илер акă Хĕрлĕ Чутай районĕнчи Кубяши ялне. Кунта кашни хуçалăх пекех заемсем тытса тăраççĕ. Сăмахрăн, 69 çула çитнĕ Никифор Шурбя заема кашни çулах çыранать. Выигрышсене тĕрĕсленĕ чух вăл 100 тенкĕ выляса илнине палăртнă. Май уйăхĕнче тĕрĕслесе, çак ялта 10 подписчик тĕрлĕ суммăсем выляса илнине палăртнă.

Кувакино районĕнче пур çĕрте те подписчиксен облигацийĕсем выляса илнине тĕрĕслес ĕçе массăллăн сарса янă. Пĕр Сыреç ялĕнче кăна 20 подписчик 1.700 тенкĕлĕх выляса илнĕ. Çак ĕçе ялти комсод председателĕ активлăн хутшăнать. Кузьминов юлташ Кувакино районĕнче майăн пĕрремĕш çуруйăхĕнче кăна подписчиксене 4 пин ытла тенкĕлĕх выигрыш тӳленĕ. Калинински районра подписчиксен облигацийĕсене тĕрĕсленĕ чух Алмени ялĕнчи колхозник И. Малов 475 тенкĕ выляса илнине палăртнă т. ыт. те.

Заем укçине вăхăтра пухасси, облигацисене подписчиксен аллине вăхăтра парасси — пысăк та кирлĕ ĕç. Анчах та çак ĕç çине хăшпĕр перекет кассисен, предприятисен, учрежденисен тата ялсоветсен руководителĕсем çиелтен пăхаççĕ-ха. Сăмахран, Тăвай районĕнчи 16 колхозра подписчиксенчен заем укçисене пухса пĕтермен. Акă «Хĕрлĕ Сормово» колхозра заем укçисене 64 процент, «Звезда» колхозра 55 процент кăна пухнă, чылай ялсоветсенче облигацисене подписчиксене парса пĕтермен.

Шупашкарти «Пекарь» артельте (правлени председателĕ Петров юлташ, комсод членĕ Асакасинский юлташ) майăн 28-мĕш тĕлне 52 подписчике облигацисем паман, çăкăр комбинатĕнче (директорĕ Никитин, бухгалтерĕ Григорьев юлташсем) 60 подписчика паман. Çак ĕçе хăшпĕр районсенче те начар туса пыраççĕ. Акă Йĕпреç районĕнчи 4—5 учрежденире темиçе пин тенкĕлĕх облигацисене подписчиксене памасăр выртараççĕ. Шупашкар, Шăмăршă, Шăхасан тата Çĕмĕрле районĕсенче те облигацисене парса пĕтермен-ха.

Çак çитменлĕхе кĕске вăхăтрах пĕтерес пулать. Яланах асра тытмалла: облигацисене алла илмен подписчиксем заем выигрышĕсен тиражĕсене хутшăнма пултараймаççĕ.

Уйрăм тĕлсенче бухгалтерирен килмен сăлтавсене кура облигацисене подписчиксен аллине пама май çук пулсан, вĕсене сыхласа усрама, подписчиксен списокĕсемпе пĕрле, перекет кассине памалла, облигацисене подписчиксене мĕншĕн парайманнине кăтартмалла.

Облигацисене подписчиксене панипе заема вырнаçтарас ĕç вĕçленет. Анчах та ĕç кунпах пĕтмест-ха. Миллионшар ĕççыннисем хăйсен перекетленĕ средствисене социализм строительстви валли государствăна кивçен параççĕ, государство заемĕсене тытса тăраççĕ. Çак миллионшар подписчиксем хушшинче тимлĕн тăрăшса ĕçлес пулать.

Госкредитпа перекет ĕçне пулăшас тĕлĕшпе ĕçлекен комиссисем предприятисемпе учрежденисенче, ялсоветсемпе колхозсенче т. ытти çĕрте те справка паракан сĕтелсем организацилеме тивĕçлĕ, унта ĕçлеме комсодсен активисчĕсене явăçтармалла. Выигрышсен кашни тиражĕ хыççăнах комсодсем подписчиксен облигацийĕсем выляса илнине тĕрĕслес ĕçе организацилеме, заем паракан доходсене подписчиксем патне çитермешкĕн пулăшма тивĕçлĕ.

Комсодăн справкăллă сĕтелĕ тăтăшах ĕçлесе пыни кирлĕ. Профсоюзсен вырăнти организацийĕсем комсодсен ĕçне тĕрĕслесе тăмалла, вĕсем мĕнле ĕçлени çинчен рабочисен, служащисен, колхозниксен пĕрлехи пухăвĕсенче отчетсем итлемелле, комиссисен составĕсене ĕçлеме пултаракан юлташсемпе çирĕплетсе пымалла.

Виççĕмĕш Пятилетка (виççĕмĕш çулти кăларăм) Заемăн облигацийĕсене ăнăçлăн вырнаçтарса, облигацисене подписчиксене вăхăтра парса пĕтермелле.

МИХАЙЛОВ.

Чăваш АССР перекет кассисен управленийĕн оперативлă отделĕн начальникĕ.

Пĕр колхозран тухнă трактористсем

ШĂХАСАН. Юлашки çулсем хушшинче колхозлă ялсем ялхуçалăхĕ валли чылай специалистсем хатĕрлерĕç. Кашни ялтах халь тракторист, комбайнер, агроном е агротехник пулма вĕреннĕ çынсене курма пулать. Ялхуçалăхĕнче ĕçлеме ăста кадрсем вĕрентсе хатĕрлес тĕлĕшпе Шăхасан районĕнче Атнашри Киров ячĕпе тăракан колхоз уйрăмăнах паллă вырăнта тăрать. Хальхи вăхăтра кунта 16 çын МТС трактористчĕсем, комбайнерĕсем, машиновечĕсем, трактор отрячĕн бригадирĕсем пулса ĕçлеççĕ. Яким Сергеев, Семен Тимофеев, Николай Краснов юлташсем — трактор бригадисен бригадирĕсем. Иртнĕ çулта вĕсен бригадисем çулталăкри плана ытлашшипех тултарнă. Тимофеев юлташ бригади плана 108 процент тултарчĕ. Вăл ялхуçалăх выставкин участникĕ. Иртнĕ çулта Тимофеев юлташа ВКП(б) членĕн кандидатне илнĕ, ЧАССР Верховный Совечĕн Президиумĕ хисеплĕ грамота парса наградăланă.

Киров ячĕпе тăракан колхоз членĕсем пулнă Павел Кашин, Александр Владимиров, Василий Микушкин, Семен Степанов юлташсем пурте 6-мĕш бригадăра трактористсем пулса ĕçлеççĕ. Владимиров, Кашин, Микушин юлташсем кăçал трактор çинче ĕçлеме пуçлани 4 çул, Степанов юлташ ĕçлеме пуçлани 7 çул тултарчĕ. Çавăнпа вĕсем, ĕçĕн техникине аван вĕренсе çитнине пула, çулленех лайăх тĕслĕхсем параççĕ. Степанов юлташ иртнĕ çулта хăйĕн сменинчи производствăллă плана 131 процент тултарнă, кăçалхи çураки вăхăтĕнче нормăпа 4,2 гектар сухалас вырăнне 6,37 гектар сухаласа пычĕ. Владимировпа Микушин хăйсен тракторĕсемпе акас ĕçре ĕçлерĕç. Владимиров юлташ хăйĕн сменинче 14 гектар акас вырăнне 15,5 гектар, Микушин юлташ 16 гектар акса пынă. Çав вăхăтрах 30 килограмм горючи перекетленĕ.

В. ЧЕРНОВ.

Вулав çурчĕ ĕçлемест

ТĂВАЙ. Тенеялĕнчи «Çĕнĕ çул» колхоз çумĕнчи вулав çурчĕ культмассăллă ĕçсене пачах та тумасть. Çураки вăхăтĕнче стена хаçачĕ пĕр номер та кăларман. Çавăн пекех бригадăсенчи стена хаçачĕсем те йĕркеллĕ тухса тăмаççĕ. Избач Иванова юлташ вулав çуртĕнче пулмасть.

Колхозниксем вулав çурчĕн ĕçне чĕртсе яма ыйтаççĕ.

КОЛХОЗНИК.

ЕВРОПĂРИ, АФРИКĂРИ ТАТА АЗИРИ ВĂРÇĂ

(Вăрçă ĕçĕсен дневникĕ)

Англипе Германи хушшинчи фронтра авиаци пысăках мар активлăхĕ палăрать. Германи самолечĕсем Англи суднисем çине пырса тапăннă. Германи самолечĕсен пысăках мар хисепĕ Англи çыранĕ урлă вĕçсе каçнă.

Майăн 28-мĕшĕнче кăнтăрла, тесе пĕлтерет Рейтер агентстви, Англи бомбардировщикĕсем Германин каботажлă суднисене шыраса çӳренĕ. Ыран майăн 29-мĕш тенĕ чух çĕрле Англи бомбардировщикĕсен пысăк мар соединенийĕ Çурçĕр-Хĕвеланăç Германири объектсем çине бомбăсем пырса пăрахнă.

* * *

Вăтаçĕр тинĕсĕн бассейнĕнче ытларах хаяр çапăçусем халиччен пекех Крит утравĕ çинче сарăлса пыраççĕ. Германири информаци бюровĕ пĕлтернĕ тăрăх, майăн 29-мĕшĕнче Германи войскисем Крит утравĕн çурçĕр çыранĕ çинче вырнаçса тăракан Гераклион хулине туртса илнĕ. Çавăн пекех çак хула аэродромĕпе портне те туртса илнĕ. Утравăн хĕвеланăç пайĕнче, тесе пĕлтерет Рейтер агентстви, çĕнĕрен пысăк подкреплени илнĕ нимĕçсем хĕснипе Англи войскисем Суда валивĕ патĕнчен хĕвелтухăç енчи позицисем çине чакнă. Рейтер агентствин тепĕр пĕлтерĕвĕнче çапла каланă: Крит утравĕ çине авиаци пулăшнипе илсе пынă нимĕçсен войскисем 30 пин çын шутланаççĕ. Крит çинчи лару-тăру, тенĕ малалла çав пĕлтерӳре, питех те йывăрланса çитнĕ.

Крит утравĕ çинчи çапăçусене вăрçă вăрçакан енсен самолечĕсем активлăн хутшăнаççĕ. Германи самолечĕсем, тесе пĕлтерет Стефани агентстви, Хора-Сфакион патĕнче Англин пĕр çĕре пухăннă войскисем çине бомбăсем пырса пăрахнă. Англи авиацийĕ нимĕçсен Крит утравĕ çинчи опорлă пункчĕсем çине бомбăсем пырса пăрахнă.

Çурçĕр Африкăра, Тобрук районĕнче тата Соллум патĕнче, Итали командованийĕн сводкинче каланă тăрăх, авиаципе патрульсен ĕçĕсем палăраççĕ. Англи командованийĕ кăларнă коммюникере каланă тăрăх, Тобрук секторĕнче Англи войскисем малалла кайнă тата хăйсен позицийĕсене лайăхлатнă. Рейтер агентствин ятарласа кайнă корреспонденчĕ пĕлтернĕ тăрăх, Ливипе Египет чиккинче нимĕçсен войскисем Соллум патĕнчен хĕвелтухăç енче виçĕ километрта вырнаçса тăракан пунктран пуçланса каякан фронт линине хăйсен аллине çавăрса илнĕ. Германи войскисен ытларах паха позицийĕсем Соллумпа Сиди-Сулейман çывăхĕнчи çыранри перевал патĕнче вырнаçса тăраççĕ. Соллума нимĕçсем туртса илнĕ. Çак хулара çĕмĕрмен çуртйĕрсем темиçе çурт кăна тăрса юлнă.

Хĕвелтухăç Африкăра, Абиссинире, Англи войскисем Италин уйрăм отрячĕсене хирĕç çапăçаççĕ. Гондар патĕнчен çурçĕр енчи районра, тенĕ Итали сводкинче, Итали войскисем англичансен атакине сирсе янă.

* * *

Иракра тĕп çапăçусем хĕвеланăç фронтĕнче, Рамадипе Рутба хушшинчи районра сарăлса пыраççĕ. Çак районра, тенĕ Ирак командованийĕн сводкинче, хаяр çапăçу пулса иртнĕ. Çак çапăçу вăхăтĕнче англичансен 300 çын вилнĕ тата аманнă. Кăнтăр фронтĕнче Ирак артиллерийĕ англичансен Мааквил çывăхĕнчи (Басра районĕнче) позицийĕсем çине персе тăнă.

Юнайтед пресс агентствин Бейрутри корреспонденчĕ пĕлтернĕ тăрăх, Ирактан килекен çынсем çапла калаççĕ: боеприпассемпе авиаци бензинĕ çителĕксĕррине пула Ирак войскисен операцийĕсем пĕтĕмĕшпе пекех чарăнса ларнă. Ирак войскисем англичансене хирĕç атакăсем тума пултараймаççĕ пулас. Англи войскисен колонни, тет малалла корреспондент, Рутба патĕнчен Рамади патнелле хăвăрт куçса пыраççĕ, вĕсене хирĕç Иракăн пĕрпĕринчен уйăрăлса кайнă отрячĕсем кăна кăштах çапăçаççĕ. Иракăн тĕп вăйĕсем Рамадире тăраççĕ, мĕншĕн тесен 6 пин англичан Хаббанипе Синельдебан аэродромĕсене хăйсем аллинчех тытса тăраççĕ.

Майăн 30-мĕш. (ТАСС).

КИТАЙРИ ВĂРÇĂ

(Майăн 23-мĕшпе 30-мĕш хушшинчи вăрçă ĕçĕсене пăхса тухни)

Иртнĕ эрне хушшинче ытларах пысăк вăрçă ĕçĕсем Çурçĕр Китайра пулса иртнĕ. Шаньси провинцийĕн кăнтăр пайĕнче çав-çавах вăйлă çапăçусем пынă. Çакăнпа пĕр вăхăтрах Шаньси провинцийĕн çурçĕр пайĕнче, çавăн пекех Хэбэй, Хэнань тата Шаньдун провинцийĕсенче противник тылĕнче шалта кĕрешекен Китай войскисен активлăхĕ те вăйланнă.

Шаньси провинцийĕн кăнтăр пайĕнче пуçланă наступленин пирвайхи тапхăрĕнче Япони войскисем хăшпĕр çитĕнӳсем тунă. Китай войскисем умне хăрушлăх тухса тăнă, çавăнпа вĕсен ирĕксĕрех Чжунтяошань тăвĕсем çинчи хăйсем хӳтлекен районăн шалти пайĕсем çинелле чакса кĕмелле пулса тăнă. Китай командованийĕ хăйĕн задачине японецсен тылĕнчи операцисене вăйлатнипе татса панă. Противник тылĕнче кĕрешекен мĕнпур чаçсене Японин мĕнпур коммуникацийĕсем çине — чугунçулсемпе шоссе çулĕсем çине пырса тапăнма приказ панă, çакăнпа вара малти позицисем çине японецсене подкрепленисемпе боеприпассем илсе пыма чăрмантарнă. Çак операцин результачĕсем фронтăн татса паракан участокĕнчи положенине çăмăллатнă, унта японецсен хăйсен атакисене вăйсăрлатмалла пулса тăнă. Юлашки кунсенче Шаньси провинцийĕн кăнтăр-хĕвеланăç пайĕнчи Линьфынь районĕнче тата кăнтăр-хĕвелтухăç пайĕнчи Чжанцзы, Гаопин, Циньшуй, Янчэн районĕнче çапăçусем пыраççĕ. Япони командованийĕн çыхăну çулĕсене сыхланă çĕре чылаях пысăк вăйсем куçарса каймалла пулса тăнă, мĕншĕн тесен вĕсем çине пĕрмаях китаецсем пыра-пыра тапăнаççĕ.

Центральнăй Китайри çапăçусем пуриннен ытларах Чжэцзян провинцийĕнче сарăлса пынă. Контрнаступлени пуçласа майăн 20-мĕшĕнче Чжэцзян — Цзянси чугунçулĕ çинчи Чжуцзи станцине туртса илнĕ хыççăн, Китай войскисем çурçĕр еннелле малалла кайса пыраççĕ. Юлашки сведенисем тăрăх, Китай войскисем Шаосин хули патне çывхарса пыраççĕ (Ханьчжоу патĕнчен кăнтăр-хĕвелтухăç енче). Çавăн пекех Хубэй провинцийĕн çурçĕрпе кăнтăр пайĕсенче те пысăк мар çапăçусем пулса иртнĕ, анчах та вĕсем анлăн сарăлса кайман. Кăнтăр Китайра—Кантон патĕнчен хĕвелтухăç енчи районра Китай войскисем Боло хулине туртса илнĕ хыççăн, унти вăрçă операцийĕсем чарăннă, иртнĕ эрне хушшинче фронтра пысăк улшăнусем пулман.

Майăн 30-мĕш. (ТАСС).

Германи парашютисчĕсем Крит утравĕ çине анса юлни çинчен тĕплĕн пĕлтерни

ЛОНДОН, майăн 30-мĕш. (ТАСС). Рейтер агентствин Каирти корреспонденчĕ Германи парашютисчĕсен пирвайхи отрячĕ Малеми (Крит утравĕ) аэродромĕ çине мĕнле анса юлни çинчен Англи офицерĕ каласа панине пичетлесе кăларнă.

«Эпир,—тесе каласа парать çав офицер,—парашютистсем сăрт çине ансаларнине куртăмăр, вĕсен йышĕ пин çынна яхăн пулнă тесе шутлама пулать. Сахалтан та 100 парашютиста вĕсем çĕре анса çитиччен, е çĕре анса çитсенех амантнă. Вĕсем симĕс комбинезонсем тăхăннă. Вĕсем пурте «çирĕп ӳт-пӳллĕ çынсем пулнă, анчах та тыткăна лексен хăранипе чĕтреме пуçланă. Тыткăна илнисенчен 3 çынни хăйсене персе вĕлерме ыйтнă, пирĕн вăрçа курас килми пулса çитрĕ, тесе каланă. Тыткăна лекнĕ парашютистсенчен пĕри 15 çула çитнĕ ача пулнă. Парашютистсен хăйсемпе пĕрле шоколад, печенье, кофе тата эрех тултарнă сумкăсем пулнă. Вĕсен тĕллевĕ — сăрт тӳпине çитесси тата аэродрома туртса илесси пулнă. Айлăма сиксе аннисене пурне те новозеландецсем хупăрласа илнĕ. Парашютистсем анса çитнĕ хыççăн 10 фут тăршшĕ ещĕксем çыхса янă тĕрлĕ тĕслĕ парашютсем вĕçсе анма пуçланă. Çав ещĕксенчен кашнинчех автоматлă пăшалсем икĕ пăшал, алăпа ывăтса пемелли гранатăсем, танк çине пемелли винтовкăсем, боеприпассем, продовольстви, шыв, бинокльсем, пĕчĕк радиоаппаратсем тата траншейăсенчен пемелли мортирăсем те пулнă. Кашни парашютистăн сигнал памалли икĕ хунар—хĕрлĕ тата шурă çутăллă хунарсем пулнă. Хĕрлĕ тĕслĕ хунар: «эпĕ çак пункта йышăнтăм» тенине, шурă çутăллă хунар — «мана пăхса ориентировка илĕр» тенине пĕлтернĕ.

Малалла офицер имперски войскăсемпе парашютистсем хушшинче пулнă тытăçусем, штыксемпе çапăçнисем çинчен каласа парать. Тепĕр ирхине, тесе каласа парать. вăл, транспортлă пĕрремĕш самолет пырса çитнĕ, салтаксем антарса хăварнă та çийĕнчех каялла вĕçсе кайнă. Кунĕпех çакăн пек пулса пынă, каç пулса килнĕ тĕле вара çĕр çинче çавăн пек 10 самолет арканса, çунса выртнă. Çав кун Крит утравĕ çине транспорт самолечĕсем 280 самолет вĕçсе пынă, анчах тепĕр кунне вĕсен хисепĕ 66 самолета çити чакнă. Кашни самолет пĕр офицер тата 10 салтак антарса хăварнă, вĕсем пурте кирлĕ пек хĕçпăшалланнă пулнă. Вĕсем ирхине 9 сехетрен пуçласа каçхине 7 сехет те 30 минутăччен самолетсем кашни 15 минута хушшинче вĕçсе пынă.

Аэродром тавра хаяр çапăçу пынă. Аэродром алăран алла куçнă. Австрали войскисем штыклă çапăçура калама çук хăюллăн кĕрешнĕ. Австралиецсен пĕр пайне хупăрласа илнĕ, анчах вĕсем противник кăшăлне çĕмĕрсе тухса, сăрт тăррине çитнĕ. Новозеландецсем госпитале йышăнса илнĕ. Вĕсем çак çурта хăйсен аллинче тытса тăнă вăхăт аманнă çынсене унтан урăх çĕре илсе кайма çителĕклĕ пулнă. Виçĕ офицерпа 66 салтакран тăракан тепĕр отряд та хăйсене хупăрласа илнĕ çĕртен çĕмĕрсе тухнă, ытти чаçсемпе пĕрлешнĕ. Вĕсенчен 49 çын чĕрĕ юлнă.

Финляндири продовольстви тĕлĕшĕнчи йывăрлăхсем

ХЕЛЬСИНКИ, майăн 30-мĕш. (ТАСС). Финляндири хаçатсем пĕлтернĕ тăрăх, июнĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа Финляндире çăкăр памалли нормăна 25 процент чухлĕ чакараççĕ. Хальхи вăхăтра пĕр çын пуçне кунне 300 грамм çăкăр параççĕ. Çав числаран пуçласа какай памалли нормăна 50 процент чакараççĕ. Çакăн хыççăн пĕр çын пуçне уйăхра çур килограмран кăшт нумайрах кăна какай пама пуçлаççĕ.

Нарядра

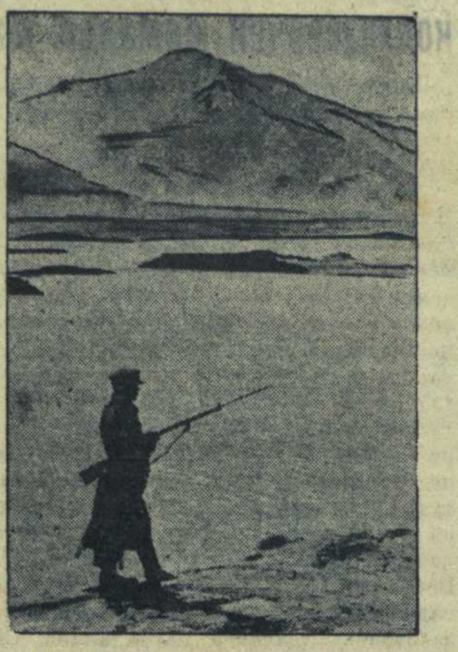

(ССР Союзĕн Вăтам Ази чикки). В. Шаховский фото-ӳкерчĕкĕ. (ТАСС).

Ачасен спорт шкулĕсем

Физкультурăпа спорт ĕçĕсен Пĕтĕм Союзри Комитечĕ ачасен спорт шкулĕсем çинчен калакан положенине çирĕплетнĕ. Çак шкулсене халăха вĕрентес ĕçĕн хуласемпе районсенчи отделĕсем çумĕнче, физкультурăпа спорт ĕçĕсен комитечĕсем çумĕнче, ĕç вăйĕсен резервисен хуласенчи управленийĕсем, пионерсен дворецĕсемпе çуртсем çумĕнче тăваççĕ.

1939 çулта ССР Союзĕнчи хуласенче ачасен спорт шкулĕсем 140 шкул ĕçленĕ, 1941 çул пуçламĕш тĕлне вĕсен хисепĕ 300 шкул ытла пулнă. Вăтам шкулти вĕренӳрен ирĕклĕ, çамрăк физкультурниксем—50 пин çынна яхăн — çав шкулсенче хăйсен спорт ĕçĕнчи мастерлăхне ӳстерсе пынă. Хальхи вăхăтра ачасен спорт шкулĕсен хисепĕ татах та ытларах ӳсет.

Çак шкулсен задачи çамрăк физкультурниксен спорт техникине хăпартасси кăна мар, тата вĕсем хушшинчен физкультура учителĕсене пулăшакансене, обществăллă инструкторсене, футбол, хоккей, баскетбол, волейбол вăййисен судьисене тата ачасен спорт командисен капитанĕсене вĕрентсе хатĕрлесси пулса тăрать. Çавăн пек шкулсенчен вĕренсе тухнă çамрăк спортсменсем хăйсен шкулĕсемпе пионер отрячĕсене физкультура ĕçне сарса пымашкăн пулăшма тивĕçлĕ.

Ачасен спорт шкулĕсене туллимар вăтам тата вăтам шкулсенче, техникумсенче, ремесленнăй училищĕсемпе чугунçул училищисенче вĕренекенсене, общеобразовательнăй предметсем тăрăх «хорошо» тата «отлично» паллăсем илнисене йышăнаççĕ.

Ачасен спорт шкулĕсене хăйсен ялавĕсене параççĕ, вĕренекенсене—кăкăр çинчи знаклă спортивнăй форма параççĕ.

Майăн 30 мĕш. (ТАСС).

Филармонисен колхозсенчи филиалĕсем

Воронежри, Горькири, Свердловскри тата Удмурт республикинчи филармонисем колхозсенче хăйсен филиалĕсене организациленĕ. Воронеж филармонийĕн Семилуки поселокĕнчи филиалĕ ĕçлеме пуçланăранпа кĕске срок хушшинчех колхозниксене «Евгений Онегин» тата «Травиата» оперăсен монтажне кăтартса панă, Прокофьевăн «Александр Невский» ятлă кантатине, Чайковский произведенийĕсенчен организациленĕ симфониллĕ концерта выляса панă. Çак выступленисене итлеме çынсем нумай пынă, вĕсене питех те юратса итленĕ. Тăватă филармони пуçарулăхне паллă туса, искусство ĕçĕсен РСФСР Совнаркомĕ çумĕнчи управленийĕ Ярославль, Тула, Тамбов, Сталинград, Смоленск, Ленинград, Калинин, Орел, Саратов, Ростов, Иваново, Архангельск, Новосибирск облаçĕсенчи, Краснодарпа Орджоникидзе крайĕсенчи, Атăл çинчи Нимĕçсен АСС Республикинчи, Тутар, Башкир, Мари, Чăваш тата Чечено-Ингуш АСС Республикисенчи филармонисен колхозсенчи филиалĕсене организацилеме йышăннă. Филиалсем умне симфониллĕ, камерăллă, хорлă, ансамбллĕ, литературăллă тата эстрадăллă концертсем, лекцисем, калаçусем тата ыттисем урлă музыкăна анлăн сарас задача лартаççĕ.

Филармонисен колхозсенчи çĕнĕ филиалĕсене Октябрьти социализмлă аслă революцин 24 çул тултарнă тĕле уçма йышăннă.

Граждăнла сывлăш флот парашютисчĕсен Пĕтĕм Союзри сборĕ

Çитес çывăх кунсенче Ташкент районĕнче Граждăнла сывлăш флот парашютисчĕсен Пĕтĕм Союзри сборĕ уçăлать. Сбор начальникĕ пулма ССР Союзĕн парашют спорчĕн паллă мастерне И. С. Щукин юлташа çирĕплетнĕ.

Парашютистсем хăвăрт вĕçекен самолетсем çинчен парашютсемпе сикеççĕ. Уйрăмăнах тĕрлĕ çӳллĕшсенчен парашютпа ушкăнпа сикни, çавăн пекех хăйсем тĕллĕн тăвакан расчетпа уйрăмшарăн сикни интереслĕ пулать.

Сбора Граждăнла сывлăш флочĕн чи паллă парашютисчĕсем хутшăнаççĕ, вĕсен шутĕнче Быдлинский юлташ, вăл парашютпа 500 хутчен сикнĕ, Виноградов, Заводчиков, Коняев, Чернобаев тата Агладин юлташсем, вĕсем кашниех 200 хутчен сикнĕ.

Граждăнла сывлăш флот парашютисчĕсен Пĕтĕм Союзри сборĕ пĕр уйăха яхăн пырать. (ТАСС).

М. В. Нестеров художник патĕнче

Вырăссен чаплă художникĕ Михаил Васильевич Нестеров 79 çулта. Анчах вăл, сăнран пăхсан, пĕртте ват çын пек мар. Витĕр куракан ăслă куçĕсем тĕнче çине йăлтах çамрăкла пăхаççĕ-ха.

Нестеров Перов ученикĕ, Васнецов, Левитан, Серов тата ытти паллă художниксен современникĕ, çав вăхăтрах вăл пирĕн современник, чăн-чăн совет художникĕ пулса тăрать. Унăн полотнисем Мускавпа Ленинградри картинăсен галлерейисене тата музейĕсене илем кĕртсе тăраççĕ. «Нестеров пейзажĕсене» пиншер çынсем пăхса килеççĕ. Художник вырăс çуркуннин ачаш илемлĕхне, тăван çутçанталăкăн капăрлăхне тĕлĕнмелле лайăх кăтартса парать.

Паллă ĕçшĕн — И. П. Павлов портречĕшĕн — М. В. Нестеров Сталинла преми лауреачĕн ятне илме тивĕç пулнă.

Михаил Васильевич çак портрета мĕнле туни çинчен каласа кăтартать. Третьяковски галлерейăра пулнă çынсем Нестеров тунă Северцов академикĕн чаплă портретне лайăх астăваççĕ. Павловпа ăна Северцов паллаштарнă. Малтанхи хут вăл Павловпа 1930 çулта тĕл пулнă. Тĕлпулу художникшĕн нихăçан манăçа тухми йĕрсем хăварнă. Нестерова аслă ученăйăн яр-уçă шухăшĕсем, тарăн анализ тума пултарни тата хăватлă ĕнентерӳ вăйĕ тыткăна илнĕ.

Вĕсем тусланса каяççĕ, Нестеров вăл вăхăтра Колтушине, тин тăвакан биологи станцине темиçе хут килекиле кайнă. Ученăйпа час-часах тĕл пулса калаçнисем художника хăйĕн пулас моделĕ çинчен уçăмлă та татăклă характеристика тума май панă. Анчах ĕç çăмăл пулман.

Портрет пурне те кăмăла кайнă, анчах вăл портрета пĕр çын çеç килĕштермен, вăл çын — Нестеров хăй пулнă. Çавăн чухнех вăл Павлов портретне тăвас тĕлĕшпе малалла ĕçлемелле тесе шутланă.

Михаил Васильевич халĕ Колтушинче Павловпа хăй хушшинче пулса иртнĕ калаçусене аса илет. Вĕсем хушшинче час-часах интереслĕ тавлашусем пуçланса кайнă. Аслă физиолог искусствăна питĕ юратнă. Унăн кабинетĕнче картинăсем нумай пулнă. Павлов искусствăра ăс-тăн пуçпулса тăнине ытларах хакланă, Нестеров вара, тепĕр майлă, туйăм «приматне» мала кăларса тăратнă...

1935 çулта Нестеров, юлашкинчен, Павлов портречĕ çинче ĕçлеме пуçăнма шут тытать.

— Ку çăмăл задача пулман, — аса илет Михаил Васильевич, — иксĕмĕр те стариксем пулса тăнине пĕр минутлăха та манма юраман, эпир иксĕмĕр пĕрле 150 çулта пулнă. Эпĕ хамăн моделе хĕрхенмесĕр тăма пултарайман. Кунсăр пуçне тата Иван Петрович вырăнта лара-тăма пĕлменнине пĕлнĕ çынсем, ăна портрет ӳкернĕ чух лăпкăн лартма çуккине аванах ăнланма пултарнă.

Май тупăннă. Павлов кашни кунах хăй заместителĕн докладне итленĕ. Çав минутăсенче Иван Петрович, урăх чухнехипе танлаштарсан, чылай лăпкă пулнă; художник ĕçлеме çакă вăхăтпа усă курнă та ĕнтĕ. Вăл Павлов сĕтел хушшинче алăсене малалла тăсса ларнине ĕмĕрсене юлмалла тунă. Хытă шухăшлама-ĕçлеме лекнĕ чух унăн пӳрнисем хăй сисмесĕрех чăмăртаннă. Хумханнă тата тавлашнă чух ялан вăл: «Вăт епле ĕç! Вăт епле ĕç!» тее-тее илнĕ. Чышкисене вара татах та тата хытăрах чăмăртанă.

Çакăн пек ӳкернĕ те М. В. Нестеров аслă ученăйăн портретне. Пĕтĕм çĕршыв ăна çав портрет çинчи пек пĕлсе тăрать те ĕнтĕ.

Ĕç валли 25 сеанс кирлĕ пулнă. Ун чух тин тăвакан Колтушине фон валли суйласа илнĕ. Павловăн хăйĕн ирĕкĕ çавăн пек пулнă.

Нестеров Павловпа юлашки хут тĕл пулнине аса илет. Художник Мускава тухса кайма хатĕрленнĕ. Ученăйпа сывпуллашса, вăл ăна хытă чуптунă та, хумханаканскер, пусмасем тăрăх хăвăрт анма пуçланă. Çак вăхăтра Павлов пусма площадки çине хăвăрт ыткăнса тухса: «Сире Колтушире килес çул çулла кĕтетĕп. Иксĕмĕр эпир 100-шер çула çити пурăнатпăр-ха!», тесе ăсатнă юлташне.

— Çĕнĕрен эпир урăх тĕл пулаймарăмăр, — хуйхăллăн калать художник,—хамăн аслă тусăма мана Волково масарĕ çинче çеç тĕл пулма тӳр килчĕ.

Нестеровăн ытти ĕçĕсенче те, Павловăн портретĕнчи пекех, çырса кăтартаканăн шалти туйăм-сисĕмĕсене тарăннăн уçса пани тĕлĕнтерет. Çакă вăл — чăн-чăн психологиллĕ портретсем. Художник пурнăç вăйĕ выляса тăракан, çакă вăя творчествăллă хастарлăхпа çыхăнтарса пыракан çынсене кăна кăтартса парать. Сăмах майăн калас пулсан, Сталинла преми лауреачĕн, совет скульпторĕн В. И. Мухина портречĕ те çакăн пек. Ăна творчествăллă ĕç вăхăтĕнче кăтартса панă. Скульптор искусствăна юратнине, çав вăхăтрах пурнăçа чĕререн юратнине те кăтартса парать. Хĕрарăм-скульптор çинчен Нестеров хăй çапла ăнлантарса кăтартать.

— Хамăн учительтен художник Перовран мастерлăха, унăн художествăллă традицийĕсене, метода вĕренсе çитме хăтланаттăм эпĕ, — каласа парать Нестеров. — Анчах каярахпа хамăн çула шыраса тупрăм, хамăн çулпа карăм. Эпĕ çĕнĕрен çĕнĕ япала шыракан, хăйĕн ĕçĕпе усă кӳрекен çулăмлă çынна юратса пăрахрăм. Çавăн пек çынсене шыраттăм эпĕ. Шыраттăм та — тупаттăм.

М. В. Нестеров совет живопиçĕ аталанса пынине тимлĕн сăнаса пырать. Вăл çитĕнекен çамрăк художниксене юратса хаклать, пирĕн çĕршывра искусствăна аталанса пыма вĕçĕ-хĕррисĕр пысăк майсем пурри çинчен калать.

Мускав. **И. РОДИН.**

Ленинградри горнăй институт

Ленинградри горнăй институт çĕршыври ВТУЗ-сенчен чи авалхи, ăна 1774 çулта уçнă. Вăл горнăй тата металлурги промышленноçĕ валли специалистсем хатĕрлет.

Институтăн: горнăй, горно-механически, геологипе разведка тата металлургически факультетсем пур.

Горнăй факультет институтра чи пысăк факультетсенчен пĕри. Ку факультет çĕр айĕнчен тĕрлĕрен усăллă япаласем — çĕркăмрăкĕ, руда т. ыт. те кăларас тĕлĕшпе ĕçлекен пысăк квалификациллĕ специалистсем хатĕрлет. Çак факультетрах тата горнăй промышленноçа организацилекен, экономикăпа планированин инженер-горняк специальноçĕсене те илме пулать.

Горно-механически факультет горнăй предприятисен электро-механически установкисем валли кирлĕ инженер-электромеханиксене хатĕрлет.

Разведкăпа геологи факультечĕ çĕр айĕнче — рудниксенче — съемкăсем тăвакан специалистсене — горнăй инженер-маркшейдерсене хатĕрлет. Çак факультетрах геологиллĕ съемкăсем тăвакан, çĕр айĕнчен кăларакан усăллă япаласене шыракан тата разведчиксен, çавăн пекех инженернăй гидрогеологи специальноçсене илме пулать.

Металлурги факультечĕ тĕслĕ тата благороднăй металсем енĕпе ĕçлекен инженер-металлургсене тата çĕр айĕнчен кăларакан япаласене механически майпа пуянлатас тĕлĕшпе ĕçлекен инженерсене вĕрентсе кăларать.

Институтри профессорсемпе преподавательсен нумай йышĕнчен: А. П. Герман, А. Н. Заварицкий академиксене, Наукăсен Академийĕн член-корреспондентне Д. В. Наливкина, наукăпа техникăн тава тивĕçлĕ деятельне, технически наукăсен докторне Н. П. Асеева, технически наукăсен докторĕсене Н. Г. Коль, А. Н. Кузнецов, Т. А. Оболдуев, Н. И. Трушков, Н. Ф. Шклярский, В. Д. Слесарев, Н. С. Грейвер профессорсене тата геологипе минералоги наукисен докторĕсене Ю. А. Жемчужников, С. В. Кумпан, Д. В. Никитин, Н. Н. Падуров, П. М. Татариков, М. М. Тетяев профессорсене палăртса хăвармалла.

Институт çумĕнче тĕнчипе паллă вырăн йышăнса тăракан музей пур. Институтăн тĕп библиотеки горно-геолого-металлургически литературăна сыхласа усрас енĕпе çĕршывра чи пысăк вырăн йышăнса тăрать. Институтăн 27 кабинет, 29 лаборатори тата опытлă станцисем пур.

Института урăх хуласенчен, çавăн пекех, ялсенчен вĕренме пыракансене общежити параççĕ. Общежити клубĕнче спорт, шахмат, музыкăпа драма тата хор кружокĕсем ĕçлеççĕ, клубрах киноустановка та пур.

Институтра 5 çул вĕренмелле.

Института СССР гражданĕсене 17 çултан пуçласа 35 çула çитиччен пурне те илеççĕ. Вĕренме кĕрекенсем вăтам шкулăн 10 класне, техникум, рабфак пĕтернисем пулмалла. Отличниксемсĕр пуçне пурте ултă предмет тăрăх испытани тытаççĕ (вырăс чĕлхи, математика, физика, хими, СССР историйĕ тата ютçĕршыв чĕлхи). Испытани тытнисенчен института чи лайăх паллăсем кăтартнисене конкурс йĕркипе суйласа илеççĕ.

Заявленисене августăн 1-мĕшчен пама пулать. Испытанисем августăн 1—20-мĕшĕсем хушшинче пулса иртеççĕ.

Кăçал института пурĕ 700 студент илмелле.

Институт адресĕ: Ленинград, 26, ВО, Свердловский район, 21 линия, д. 2.

Шмидт ячĕпе тăракан колхозри (Комсомольски р.) М. А. Волкова хăй пăхакан 42 сурăхран 57 путек илнĕ. Путексем пурте сывă ӳсеççĕ.
Г. КОСТИН фото-ӳкерчĕкĕ.

Футбол вăййипе малти вырăна тухассишĕн

Ленин орденлĕ «Динамо» спорт обществин центральнăй совечĕ кăçалхи июнĕн 15-мĕшĕнчен пуçласа футбол вăййипе малти вырăна тухассишĕн ăмăртусем ирттерет.

Ку ăмăртура Шупашкарти «Динамо» футболисчĕсем 6-мĕш зонăри 6-мĕш ушкăнра выляççĕ. Ку ушкăнра Хусанти, Ижевскри тата Йошкар-Олари «Динамо» командисем пулаççĕ.

Шупашкарти динамовецсем июнĕн 15-мĕшĕнче Ижевскри динамовецсемпе тĕл пулса выляççĕ, çавнашкалах июлĕн 13-мĕшĕнче Хусанти динамовецсемпе тĕл пулаççĕ.

Колхозниксем çĕвĕ çĕлеме вĕренеççĕ

КАНАШ. Кив Шелттемри вулав çурчĕ çумĕнче çĕвĕ çĕлеме вĕренмелли кружок организациленĕ. Унта 13 çын вĕренет.

Паянхи куна кружокра пилĕк заняти ирттернĕ. Çав занятисене çӳресе колхозниксем нумайĕшĕ çĕвĕ çĕлеме, çĕлеме панă япаласене касма вĕреннĕ. Леонтьевпа Гаврилов юлташсем хăйсем тĕллĕнех кĕпе çĕлеме вĕренсе çитнĕ.

Кружока Зайцев юлташ ертсе пырать. Вăл хăй çĕвĕ çĕлеме вĕреннĕ хыççăн ытти колхозниксене вĕрентме тытăннă.

Колхоз правленийĕ çĕвĕ çĕлемелли артель организацилеме палăртнă. Сельпо правленине çĕвĕ çĕлемелли машинăсем кӳрсе килме заказ панă.

Ф. ОЛЕЙНИК.

Кашкăр çурисем тытнă

КОМСОМОЛЬСКОЕ. Çĕнĕ Каçалти «Динамо» колхоз кĕтӳçĕ вăрманта 10 кашкăр çури тупнă. Ун çинчен вăл А. Лаврушкин, А. Самуков колхозниксене каласа панă. Вĕсем вара кашкăр çурисене килĕсене илсе таврăннă. Кашкăр çурисем пĕрер килограмм туртнă. Тăватă кун хушшинче 50-шар грамм хушăннă.

Халĕ кашкăр çурисем сĕт ĕçме вĕренсе çитнĕ. Вĕсен куçĕсем уçăла пуçланă. («**Октябрь ялавĕ**»).

Колхозри строительство

ÇЕМĔРЛЕ («**Чăваш Коммуни**» **корр.**). «14 лет Октября» колхоз юлашки çулсенче строительство енĕпе чылай ĕçсем тунă. Иртнĕ çулта кăна вăл птичник, омшаник, мастерской, пăспа ĕçлекен арман т. ытти çуртйĕрсем тунă.

Строительство ĕçĕ кăçал татах та пысăкрах пулмалла. Планпа пăхнă тăрăх 100 ĕне валли вите, 200 сурăх валли вите, клуб, кирпĕч производстви т. ыт. тумалла. Вăл ĕçсене тума пĕтĕмпе 59 пин тенкĕ расходламалла.

Ответлă редактор **В. Я. ЯКОВЛЕВ.**

Государственным Издательством ЧАССР выпущены в свет и имеются в продаже во всех магазинах КОГИЗ,а и системы потребительской кооперации:

Произведения классиков марксизма-ленинизма и партийно-политическая литература на чувашском языке.

Автор	НАЗВАНИЕ КНИГИ	Тираж	Цена
Ленин—	О лозунге соединенных штатов Европы	2100	—25
Сталин—	Как понимают социал-демократы национальный вопрос	3000	—30
Сталин и Ворошилов—	О Фрунзе	3000	—25
Маленков—	О задачах партийных организаций в области промышленности и транспорта	13500	—30
Вознесенский—	Хозяйственные итоги 1940 г. и план развития народного хозяйства на 1941 г.	13000	—25
	Резолюции XVIII Всесоюзной партконференции	11500	—15
	СТЕНОГРАФИЧЕСКИЕ ОТЧЕТЫ:		
	III-й Сессии Верховного Совета РСФСР	2000	4—00
	III-й Сессии Верховного Совета ЧАССР	2500	2—50
	4-й (Юбилейной) Сессии Верховного Совета Чувашской АССР на русском яз.	2000	2—00
	4-й (Юбилейной) Сессии Верховного Совета Чувашской АССР на чуваш. яз.	2500	2—00

В БЛИЖАЙШИЕ ДНИ ВЫЙДУТ ИЗ ПЕЧАТИ И ПОСТУПАЮТ В ПРОДАЖУ:

Автор	НАЗВАНИЕ КНИГИ	Тираж	Цена
В. И. Ленин—	О государстве	2500	—20
В. И. Ленин—	Государство и революция	3500	2—00
В. И. Ленин—	К деревенской бедноте	2200	1—50
В. И. Ленин—	В защиту социалистического отечества	3000	1—50
И. В. Сталин—	О В. И. Ленине	2400	—75

ТРЕБУЙТЕ необходимые вам книги

во всех магазинах и киосках КОГИЗ'а, во всех районных культмагазинах и в лавках сельпо.

При отсутствии книг в продаже заказы направляйте непосредственно в Госиздат Чуваш. АССР по адресу: г. Чебоксары, Дом печати, 4 этаж.

Госиздат Чуваш. АССР.

2—1

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати. ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, редактор заместителĕн — 3—97, редакци секретарĕн — 4—40, пропаганда пайĕн — 4—97, парти пурнăç пайĕн — 7—97, экономика пайĕн — 0—88, çырусемпе рабселькорсен пайĕн — 2—30, «Ĕçхĕрарăмĕ» журналĕн — 6—23, «Ленин çулĕпе» журналăн — 0—85, издательство конторин — 0—23.

НТ 3071. Гор. Чебоксары, типография № 1 Управления издательств и полиграфии при СНК ЧАССР, Заказ № 260. Ф. б. 58 84 п. л.